ხუთწლედი — ვადამდე!

პარტიის გეგმები ხალხის გეგმებია

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ— ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

22 სექტემბერი ოთხშაბათი 1971 ფასი 2 კაპ.

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან ● № 218 (15128)

სოციალიზმის გამარჯვებამ ჩვენს ქვეყანაში წარმოშვა კაცობრიობის ისტორიაში არნახული მასობრივი შრომითი ენთუზიაზმის ისეთი გამოვლინებანი, როგორიც არის სტახანოვური მოძრაობა, შრომისადმი კომუნისტური დამოკიდებულებისათვის მოძრაობა და სხვ.

(პარტიის XXIV ყრილობისადმი სკკპ ცენტრალური კომიტეტის საანგარიშო მოხსენებიდან).

თბილისის ვ. ი. ლენინის სახელობის ელმავალსამშენებლო ქარხანა. აქ, რესპუბლიკის ერთ-ერთ მოწინავე საწარმოს საამქროებში, გაიმართა შრომის ვეტერანების, საქართველოს მუშათა კლასის სახელოვანი წარმომადგენლების შეხვედრა ქარხნის ახალგაზრდობასთან.

ამ სასიხარულო, ამაღელვებელ შეხვედრაში მონაწილეობა მიიღეს (სურათზე მარცხნიდან მარჯვნივ) თბილისის ქარხანა „ელექტროავტომატის" მთავარი ინჟინრის მოადგილემ ზ. რუსიამ, სოციალისტური შრომის გმირმა, თბილისის ვ. ი. ლენინის სახელობის ელმავალსამშენებლო ქარხნის კომუნისტური შრომის ბრიგადის ხელმძღვანელმა ვ. პაპინაშვილმა, სოციალისტური შრომის გმირმა, ქუთაისის გ. კ. ორჯონიკიძის სახელობის ავტოქარხნის კომუნისტური შრომის ბრიგადის ხელმძღვანელმა ი. ხაზარაძემ, ზესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხნის მდნობელმა ვ. ხუჯაძემ, სოციალისტური შრომის გმირმა, რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის უფროსმა ოსტატმა ა. ძამაშვილმა, ს. ორჯონიკიძის სახელობის მალაროთსამმართველოს დირექტორმა ვ. სამხარაძემ, სოციალისტური შრომის გმირმა, გორის ბამბეულის კომბინატის მრთველმა ე. გეგელაშვილმა, ელმავალსამშენებლო ქარხნის მთავარმა ინჟინერმა ზ. ჩივაძემ, სოციალისტური შრომის გმირმა, წარჩინებულმა მაღაროელმა ტ. ფოფხაძემ, თბილისის დიმიტროვის სახელობის საავიაციო ქარხნის ხარატმა ნ. როდომანჩენკომ, სოციალისტური შრომის გმირმა, თბილისის ი. ბ. სტალინის სახელობის ელექტროვაგონსარემონტო ქარხნის მჭედელმა კ. ილურიძემ.

რესპუბლიკის მუშათა კლასის ვეტერანები გაეცნენ ელმავალსამშენებლო ქარხანას, შეხვდნენ საწარმოს ახალგაზრდობას. მათ უამბეს ახალგაზრდა ელმავალმშენებლებს პირველი ხუთწლედების წლებზე, სტახანოვურ მოძრაობაზე.

იმავე დღეს რესპუბლიკის მუშათა კლასის ვეტერანები მიიღო საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა ამხ. ნ. ცხაკაიამ.

შრომის ვეტერანების შეხვედრა ახალგაზრდობასთან მოეწყო საქართველოს ჟურნალისტთა კავშირის, გაზეთების „ზარია ვოსტოკასა" და „კომუნისტის" რედაქციების ინიციატივით. ახლო მომავალში ნავარაუდევია მოეწყოს რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის მოწინავეთა შეხვედრა ახალგაზრდობასთან.

დღეს გაზეთის მეორე გვერდზე მკითხველთ ვთავაზობთ რეპორტაჟს შრომის ვეტერანთა შეხვედრაზე ახალგაზრდა ელმავალმშენებლებთან.

ვექიოთ ახალი გზები

სოციალისტური შეჯიბრება, რომლის სათავეებთან დიდი ლენინი იდგა, ჩვენს ქვეყანაში სოციალიზმისა და კომუნიზმის მშენებლობის ყველა ეტაპზე წარმოადგენდა საწარმოო ძალების განვითარების, წარმოებითი ურთიერთობების სრულყოფის, ადამიანთა აღზრდისა და წარმოების მართვაში მათი ჩაბმის ეფექტიან საშუალებას.

სკკპ XXIV ყრილობის გადაწყვეტილებებმა გამოიწვია მძლავრი პატრიოტული მოძრაობა მეცხრე ხუთწლედის დავალებათა წარმატებით შესრულებისათვის. მთლიანად ავამოქმედოთ გიგანტური ძალები, რომლებსაც შეიცავს სოციალისტური წყობილება, საბჭოთა ადამიანი — მომავლის შემოქმედი, — ამ მაღალი მიზნებით გამსჭვალულია სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილება „სოციალისტური შეჯიბრების ორგანიზაციის შემდგომი გაუმჯობესების შესახებ".

სოციალისტური შეჯიბრება დიდი ძალაა ახალი შრომითი გამარჯვებების მიღწევისათვის ბრძოლაში. ბევრი სახელოვანი ფურცელი ჩაწერეს მის ისტორიაში ჩვენი რესპუბლიკის მშრომელებმა.

ახლა, როცა საქართველოს სამრეწველო საწარმოების, კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების კოლექტივები დაუღალავად ეძიებენ შრომის ნაყოფიერების გადიდების ახალ გზებს, ცდილობენ წარმატებით განახორციელონ პარტიის გადაწყვეტილებანი, ბევრი რამე სასარგებლოს გაკეთება შეუძლიათ მუშათა კლასის ვეტერანებს, იმათ, ვისი დამსახურებითაც რესპუბლიკა ამაყობს. მათი გამოცდილება და ცოდნა, მათი ოსტატობა კარგი სკოლაა კომუნიზმის ახალგაზრდა მშენებლებისათვის.

თავის სიტყვაში მუშათა კლასის ვეტერანების მიღებაზე საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა ამხ. ნ. ცხაკაიამ აღნიშნა ჩატარებული შეხვედრის უეჭველი სარგებლობა და გამოთქვა სურვილი, რომ საქართველოს ჟურნალისტთა კავშირმა, გაზეთების „ზარია ვოსტოკასა" და „კომუნისტის" რედაქციებმა განაგრძონ ეს კარგი ინიციატივა. მან ხაზგასმით აღნიშნა, რომ საჭიროა სოციალისტური შეჯიბრების შემდგომი სრულყოფა, მუშაობის ახალი ფორმებისა და მეთოდების ძიება. ამხ. ნ. ცხაკაიამ აღნიშნა, რომ მოწინავე გამოცდილების უფრო ფართო ურთიერთგაზიარება ხელს შეუწყობს შრომის ნაყოფიერების შემდგომ გადიდებას, დიდ წარმატებებს სოციალისტურ შეჯიბრებაში. შემდეგ ამხ. ნ. ცხაკაია შეეხო შრომის ორგანიზაციის გაუმჯობესების, ყოფაცხოვრების საკითხებს, ილაპარაკა მონათესავე საწარმოებს შორის უფრო მჭიდრო ურთიერთობის მიზანშეწონილობაზე. დასასრულ მან შეკრებილთ უსურვა წარმატებანი შრომასა და ცხოვრებაში, გამოთქვა იმედი, რომ ისინი აღზრდიან კომუნიზმის ახალგაზრდა მშენებელთა კიდევ არა ერთ თაობას.

შემდეგ გაიმართა საუბარი, რომლის მსვლელობაშიც შეხვედრის მონაწილეებმა — საქართველოს მუშათა კლასის ვეტერანებმა — გამოთქვეს მთელი რიგი წინადადებანი სოციალისტური შეჯიბრების შემდგომი სრულყოფისათვის. კერძოდ, აღინიშნა, რომ საჭიროა შემდგომ განვითარდეს სოცშეჯიბრების საჯაროობა, უფრო ფართო პროპაგანდა გაეწიოს მოწინავე გამოცდილებას. ილაპარაკეს იმის მიზანშეწონილობაზე, რომ მოეწყოს ოსტატობის კონკურსები, შრომითი შეჯიბრება პროფესიების მიხედვით, აგრეთვე აღინიშნა, რომ მუშაობის შედეგების შეჯამებისას გათვალისწინებულ უნდა იქნას მიღებული და რეალიზებული გეგმებისა და ვალდებულებების დაძაბულობა, აგრეთვე საწარმოო დანახარჯების დონე.

საქართველოს კპ ცენტრალურ კომიტეტში მიღებას დაესწრნენ საქართველოს ჟურნალისტთა კავშირის თავმჯდომარე, გაზეთ „კომუნისტის" რედაქტორი ამხ. დ. მჭედლიშვილი, გაზეთ „ზარია ვოსტოკას" რედაქტორი ამხ. შ. ყარყარაშვილი, საქართველოს პროფსაბჭოს მდივანი ამხ. ლ. ხარბედია, თბილისის ვ. ი. ლენინის სახელობის ელმავალსამშენებლო ქარხნის პარტკომის მდივანი ამხ. ა. ჩოხელი.

ხუთი დღის დავალება — ოთხ დღეში

□

ვახტზეა ვ. მუმლაძის ბრიგადა

ახალციხე. რესპუბლიკის მოწინავე საწარმოთა ნოვატორი მუშების ინიციატივას — ხუთი დღის დავალება შეასრულონ ოთხ დღეში ფართოდ გამოეხმაურნენ ახალციხის ქვანახშირის შახტსამმართველოს № 1 შახტის იმ ბრიგადის სამთოელები, რომლებსაც ვ. მუმლაძე ხელმძღვანელობს.

ბრიგადამ აგვისტოს 12 დღეში გადაჭარბებით გაანაღდა 15 დღის დავალება, გეგმის გადამეტებით ამოიღო 100 ტონაზე მეტი ქვანახშირი.

ამ დამკვრელურ შრომაში მისაბაძ მაგალითს იძლევიან მნგრეველები ვლადიმერ და ამბროსი ტეფნაძეები, ა. ხარაიშვილი და სხვები.

ბრიგადის წევრთა გადაწყვეტილებაა ვადამდე — 25 სექტემბრისათვის გაანაღდონ სათბობის მოპოვების მეცხრე თვის დავალება.

მ. მაღრაძე,
ახალციხის № 1 შახტის მუშათა კომიტეტის თავმჯდომარე.

ოცი დღით ადრე

ტყვარჩელი. (საკ. კორ.) ინდუსტრიული ქალაქის მშრომელები ერთსულოვნად განიხილავენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილებას „სოციალისტური შეჯიბრების ორგანიზაციის შემდგომი გაუმჯობესების შესახებ". სახავენ კონკრეტულ ღონისძიებებს შეჯიბრების მეტი ქმედითობისათვის, რათა ვადამდე შეასრულონ მიმდინარე წლის გეგმა.

სოციალისტური შეჯიბრების ფართოდ გაშლის შედეგად განსაკუთრებით ისახელეს თავი ტყვარჩელის № 6 შახტის (უფროსი შ. ყურაშვილი) მეშახტეებმა. შახტის კოლექტივმა ქვანახშირის მოპოვების ცხრა თვის დავალება 10 სექტემბრისათვის გაანაღდა. წლის დასაწყისიდან ამ მოწინავე საწარმომ გეგმის გადამეტებით ამოიღო ცხრა ათას ტონაზე მეტი სათბობი. აქ წარმატებით ასრულებს დავალებას ქვანახშირის მომპოვებელი 18 უბანი.

ხუთი დღის დავალების ოთხ დღეში შესრულებისათვის ბრძოლაში შახტში კარგ წარმატებებს მიაღწიეს ამწმენდი ლავების იმ ბრიგადებმა, რომლებსაც ა. აქუბარდია, ვ. განდაბუროვი, შ. კვინიკაძე, ა. რეშტოვი, ვ. ზუხბაია ხელმძღვანელობენ. გამყვანთა შორის გამოირჩევიან ის კოლექტივები, რომლებსაც რ. აჩბა და ა. ბუიანკინი უდგანან სათავეში.

შეხვედრა სკკპ ცენტრალურ კომიტეტში

20 სექტემბერს გაიმართა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და იაპონიის კომუნისტური პარტიის დელეგაციათა შეხვედრა. შეხვედრაში მონაწილეობდნენ: სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი **ლ. ი. ბრეჟნევი** (დელეგაციის მეთაური); სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი **მ. ა. სუსლოვი**, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი **პ. ნ. დემიჩევი**, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი **ბ. ნ. პონომარიოვი**, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის წევრი **პ. ნ. ფედოსეევი**, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის საერთაშორისო განყოფილების გამგის მოადგილე **რ. ა. ულიანოვსკი**, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის საერთაშორისო განყოფილების სექტორის გამგე **ი. ი. კოვალენკო**.

იაპონიის მხრივ მოლაპარაკებაში მონაწილეობდნენ: იაპონიის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პრეზიდიუმის თავმჯდომარე **კ. მიამოტო** (დელეგაციის მეთაური), იაპონიის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პრეზიდიუმის მუდმივი ბიუროს წევრი **ტ. ნისიძავა**, იაპონიის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პრეზიდიუმის წევრი **კ. უედა**, იაპონიის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პრეზიდიუმის წევრი **მ. კანეკო**, იაპონიის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის წევრობის კანდიდატი **ე. კობაიასი**, იაპონიის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის საერთაშორისო განყოფილების თანამშრომელი **ხ. კიკუნამი**.

შეხვედრის დროს, რომელმაც ამხანაგურ ვითარებაში ჩაიარა, განიხილეს საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და იაპონიის კომუნისტური პარტიის ურთიერთობის შემდგომი განვითარების საკითხები, საერთაშორისო კომუნისტური მოძრაობის პრობლემები და ურთიერთსაინტერესო სხვა საკითხები. მოლაპარაკება გაგრძელდება.

ვ. ი. ლენინი და ამიერკავკასიის ბოლშევიკები

პოლიტიკური ლიტერატურის გამომცემლობამ გამოუშვა ისტორიულ მეცნიერებათა დოქტორის, სომხეთის სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსის გ. ღარიბჯანიანის წიგნი „ვ. ი. ლენინი და ამიერკავკასიის ბოლშევიკები".

საარქივო მასალებისა და ლიტერატურული წყაროების საფუძველზე ავტორი გვიჩვენებს ვ. ი. ლენინის როლს ამიერკავკასიის კომუნისტური ორგანიზაციების შექმნასა და განმტკიცებაში, აზერბაიჯანში, სომხეთსა და საქართველოში სოციალისტური რევოლუციის გამარჯვებისათვის ბრძოლაში.

ცნობილია ლენინის ათასამდე ნაწარმოები და დოკუმენტი, რომლებშიც ვლადიმერ ილიას-ძე ეხება კავკასიის ამბებს, განიხილავს მისი ხალხის ისტორიას, აანალიზებს მხარის ეკონომიკის განვითარებას, მიმართავს ადგილობრივ რევოლუციურ მოღვაწეებს.

წიგნის ავტორი ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ ამიერკავკასიაში რევოლუციური მარქსისტული იდეების გავრცელების, სოციალ-დემოკრატიული, შემდეგ კი ბოლშევიკური ორგანიზაციების შექმნისა და განმტკიცების მთელი ისტორია განუყრელად არის დაკავშირებული კომუნისტური პარტიის დამაარსებლისა და ბელადის სახელთან.

(საკდესის კორ.).

ამხანაგური სასამართლოების რესპუბლიკურ საბჭოში

საქართველოს პროფსაბჭომ შექმნა ამხანაგური სასამართლოების რესპუბლიკური საბჭო, რომელიც მოწოდებულია ყოველდღიურად და ოპერატიულად ხელმძღვანელობდეს ამხანაგური სასამართლოების საბჭოებს.

გაიმართა რესპუბლიკური საბჭოს პირველი სხდომა. სხდომაზე განაწილეს ფუნქციები საბჭოს წევრებს შორის, მოისმინეს ინფორმაციები ამხანაგური სასამართლოების საოლქო, საქალაქო და რაიონული საბჭოების შექმნის შესახებ, იმ საწარმოებში ამხანაგური სასამართლოების მუშაობის შესახებ, რომლებსაც ემსახურებიან მანქანათმშენებლობის, საფეიქრო და მსუბუქი მრეწველობის მუშათა პროფკავშირების რესპუბლიკური კომიტეტები, აგრეთვე ამხანაგური სასამართლოების მუშაობის შესახებ ქალაქ თბილისის 26 კომისრის სახელობის რაიონის საწარმოებსა და საბინაო კომიტეტებში. ამ საკითხებზე ინფორმაციები გააკეთეს ამხანაგური სასამართლოების რესპუბლიკური საბჭოს თავმჯდომარემ ნ. კასაძემ და რესპუბლიკის პროფსაბჭოს იურიდიული კონსულტაციის გამგემ ვ. შარაშენიძემ. კამათში მონაწილეობდნენ საქართველოს სსრ პროკურორის მოადგილე გ. ბიწაძე, რესპუბლიკის იუსტიციის მინისტრის მოადგილე ა. კაიშაძე, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი გ. ნეიძე და სხვები.

სხდომაზე მიიღეს გადაწყვეტილება, რომ მიმდინარე წლის ოქტომბერში მოეწყოს თათბირ-სემინარი ამხანაგური სასამართლოების რაიონული, საქალაქო და საოლქო საბჭოების თავმჯდომარეებისათვის. (საქინფორმი).

კურჩატოვის ძეგლი

იმათ შორის, ვინც საბჭოთა მეცნიერების სიამაყე და დიდებაა, ღირსეული ადგილი უკავია აკადემიკოს იგორ ვასილის-ძე კურჩატოვს. საბჭოთა მეცნიერებისა და ტექნიკის განვითარებაში დიდი წვლილისათვის მეცნიერს სამჯერ მიენიჭა სოციალისტური შრომის გმირის წოდება, აგრეთვე ლენინური და სახელმწიფო პრემიები.

20 სექტემბერს მოსკოვის ერთ-ერთ მოედანზე, რომელიც კურჩატოვის სახელს ატარებს, ატომური ენერგიის ინსტიტუტის შენობის წინ, რომლის ორგანიზატორი და ხელმძღვანელი იყო იგი, გაიმართა გამოჩენილი მეცნიერის ძეგლის საზეიმო გახსნისადმი მიძღვნილი მშრომელთა წარმომადგენლების მიტინგი. (საკდესი).

ნეიროქირურგთა ყრილობა

20 სექტემბერს მოსკოვში გაიხსნა ნეიროქირურგთა პირველი საკავშირო ყრილობა. ყრილობის მუშაობაში მონაწილეობენ ათასამდე საბჭოთა მედიკი, აგრეთვე ბევრი საზღვარგარეთელი სტუმარი.

საერთაშორისო გამოფენა „საშენი მასალები-71"

იუგოსლავიის მარკით

იუგოსლავიის 30-მდე საწარმო უჩვენებს პროდუქციის ნიმუშებს საშენი მასალებისა და მოწყობილობის საერთაშორისო გამოფენაზე. 20 სექტემბერს აქ მოეწყო იუგოსლავიის სოციალისტური ფედერაციული რესპუბლიკის დღე.

საკდესის კორესპონდენტმა იუგოსლავიის სოციალისტური ფედერაციული რესპუბლიკის მოსკოვის საელჩოს ეკონომიურ და სავაჭრო მრჩეველს სვეტოზარ პეტროვიჩს სთხოვა მოეთხრო საბჭოთა კავშირთან იუგოსლავიის საგარეო სავაჭრო ურთიერთობის შესახებ.

— საბჭოთა კავშირი იუგოსლავიის ერთ-ერთი მთავარი სავაჭრო პარტნიორია, — თქვა ს. პეტროვიჩმა. —წელს საქონელგაცვლა ჩვენს ქვეყნებს შორის შარშანდელთან შედარებით 10-15 პროცენტით გაიზრდება.

ჩვენი აზრით, საქონელგაცვლა შეიძლება მნიშვნელოვნად გაფართოვდეს, კერძოდ იმ პროდუქციის ხარჯზე, რომელსაც გვაწვდის საბჭოთა საშენი მასალებისა და მოწყობილობის ინდუსტრია.

□

მოსკოვი. საერთაშორისო გამოფენა „საშენი მასალები — 71". სურათზე: სსრ კავშირის პავილიონთან.

ფოტო ბ. კორზინისა და ა. სტუჟინისა (საკდესის ფოტოქრონიკა).

საერთაშორისო პროფკავშირული კონფერენცია

20 სექტემბერს მოსკოვში გაიხსნა საერთაშორისო პროფკავშირული კონფერენცია, რომელიც მიეძღვნა სოციალური განვითარებისა და სრულყოფის საკითხებს. 110-ზე მეტი ეროვნული პროფკავშირული და ოცი საერთაშორისო ორგანიზაცია და გაერთიანება მონაწილეობს ამ ფართო პროფკავშირულ ფორუმში.

შეკრებილნი დიდი ყურადღებით შეხვდნენ სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მისალმებას კონფერენციის მონაწილეებისადმი.

პლენარულ სხდომაზე პირველმა მოხსენება მსოფლიოში სამედიცინო მომსახურების ორგანიზაციის შესახებ გააკეთა სოციალური უზრუნველყოფის საერთაშორისო ასოციაციის წარმომადგენელმა ფრანკო ილუმინატიმ.

სოციალური დაზღვევის განვითარებასა და სრულყოფაში სსრ კავშირის პროფკავშირთა როლს მიუძღვნა მოხსენება საკავშირო პროფსაბჭოს მდივანმა ს. ა. შალაევმა.

კონფერენციაზე მოხსენებანი წაიკითხეს აგრეთვე სრულიად აფრიკის პროფკავშირთა ფედერაციის წარმომადგენელმა აბდელაზიზ მუსტაფამ, მექსიკელმა ოსკარ იგლესიასმა და სხვებმა.

(საკდესი).

სტუმრად მშობლიურ ქალაქში

ტომსკი, 20 სექტემბერი. (საკდესის კორ.). დღეს მშობლიურ ქალაქს ესტუმრა კოსმონავტი მფრინავი, საბჭოთა კავშირის გმირი ნ. ნ. რუკავიშნიკოვი. პირველ დღესვე მან დაათვალიერა ქალაქის ახალმშენებლობანი, ეწვია ერთ-ერთ სამრეწველო საწარმოს.

ტომსკში, სადაც იგი დაიბადა და სწავლობდა, ნ. ნ. რუკავიშნიკოვი რამდენიმე დღეს დაჰყოფს.

მესამმილიონე დამთვალიერებელი

იასნაია პოლიანა (ტულას ოლქი). 20 სექტემბერი. (საკდესის კორ.). დღეს ლ. ნ. ტოლსტოის კარმიდამო-მუზეუმს „იასნაია პოლიანას" ეწვია მესამმილიონე დამთვალიერებელი. იგი აღმოჩნდა ნოვოსიბირსკელი ინჟინერი გ. ა. დენისოვი. მუზეუმის დირექტორმა ი. ი. პოპოვმა იუბილარ დამთვალიერებელს გადასცა სამახსოვრო საჩუქარი.

წელს ზაფხულში შესრულდა ორმოცდაათი წელი, როცა სრულიად რუსეთის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის დეკრეტით იასნაია პოლიანა გამოცხადდა მუზეუმ-ნაკრძალად. იასნაია პოლიანაში მიმდინარეობს დიდი კვლევითი, აგრეთვე კულტურულ-საგანმანათლებლო მუშაობა, რომელიც უკავშირდება ლ. ნ. ტოლსტოის უკვდავ ქმნილებათა შესწავლასა და პროპაგანდას.

ჩვენს დიად სამშობლოში

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ხუთწლედი ვადამდე!

პარტიის გეგმები ხალხის გეგმებია

სტახანოვური მოძრაობის ვეტერანები, კომუნისტური შრომის პირველი დამკვრელები სტუმრად თბილისის ელმავალმშენებლებთან

დიდი გზის ეტაპები

საქართველოს მუშათა კლასი. მისი სახელოვანი საქმეები და დიადი წამოწყებანი განხორციელდა მშენებლობებში, რომლებიც დღეს ისტორია გახდა. მისი საქმეები — ეს არის ათასობით ტონა ჩამოსხმული თუჯი, მილიონობით მეტრი ქსოვილები. მისი შემართებანი — ეს არის ათასი კილომეტრი გზა, გაყვანილი იქ, სადაც ადამიანს ფეხი არ დაუდგამს. მისი ნახელავია შენობათა ცაამართული სართულები. მისი გამარჯვებაა ჩვენს რესპუბლიკაში აშენებული სოციალიზმი. მისი ხვალინდელი დღე კომუნიზმის განთიადია.

მთელი მისი საქმეები ციფრებში რომ გადმოვიყვანოთ, ეს რიცხვი რამდენჯერმე გადააჭარბებს პლანეტა დედამიწაზე მცხოვრებ ადამიანთა რაოდენობას.

მუშათა კლასი... რაოდენი სიყვარულითა და პატივისცემით წარმოვთქვამთ ამ სიტყვებს. წარსულის ისტორია აქებ-ადიდებდა მეფეებს, იმპერატორებს. ჩვენს ქვეყანაში მისი უდიდ უმაღლესობის ტიტულს ატარებს მშენებელთა და შემოქმედთა მრავალმილიონიანი არმია. და არ არის უფრო დიდი პატივი, ვიდრე შრომის დიდი არმიისადმი მიკუთვნება. და არა მარტო ომის გმირები, არამედ შრომის გმირებიც უკვდავნი ხდებიან. საქართველოს დედაქალაქში არის ორი ქუჩა — ჰიჰინაძის ქუჩა და ზაკომოლდინის ქუჩა. ასე უწოდეს მათ რესპუბლიკის მუშათა კლასის ვეტერანების პატივისცემად. ასეთი ქუჩები არ არის მსოფლიოს არცერთ ქვეყანაში — და ეს არის გამოხატულება საბჭოთა ადამიანების უდიდესი პატივისცემისა მუშათა კლასისადმი.

ამიერკავკასიის რკინიგზის მთავარი სახელოსნოები ის ადგილია, სადაც საქართველოს პროლეტარიატი იშვა. დიდი რევოლუციის აკვანია. სამჭედლოა, სადაც მებრძოლები იწრთობოდნენ. აქედან დაიწყო დიად საქმეთა ესტაფეტა, რომელსაც საქართველოს მუშათა კლასი თაობიდან თაობას გადასცემდა. ჩნდებოდა და მტკიცდებოდა ტრადიციები. შრომაში ვაჟკაცდებოდნენ ადამიანები, იწრთობოდა განსაკუთრებული წყობის ხასიათები — ამაყი, კეთილშობილი, რომლებსაც სიძნელეების არ ეშინოდათ და თამამად ებმებოდნენ მათ წინააღმდეგ ბრძოლაში.

1920 წლის თერთმეტ აპრილს სრულიად რუსეთის შაბათობის წინახანებში გამოვიდა პირველი ერთდღიური გაზეთი „კომუნისტური შაბათობა", რომელშიც გამოქვეყნებული იყო ვ. ი. ლენინის სტატია „საუკუნოებრივი წყობის ნგრევიდან ახლის შემოქმედებისაკენ". ამ სტატიაში ვ. ი. ლენინი წერდა: „შრომის ახალი დისციპლინის შენება, ადამიანებს შორის საზოგადოებრივი ურთიერთობის ახალი ფორმების შენება, შრომაში ადამიანთა ჩაბმის ახალი ფორმებისა და ხერხების შენება — ეს მრავალი წლისა და ათეული წლების სამუშაოა".

გავიდა ათეული წლები. შესრულებულ იქნა მუშაობა. „...მადლიანი და უკეთილშობილესი მუშაობა" — ახალი სამყაროს მშენებლობა.

აი ამ დიდი გზის ეტაპები:

შაბათობები.

დამკვრელური მოძრაობა.

შრომისადმი კომუნისტური დამოკიდებულებისათვის მოძრაობა.

ყველა ამ ეტაპს აერთიანებს ერთი ცნება, რომელიც აღსავსეა დიდი აზრითა და ღრმა შინაარსით — სოციალისტური შეჯიბრება. ამ ცნებამ შეაბრუნა წინათ არსებული ყველა წარმოდგენა შრომაზე, გახდა იგი მილიონთა შთაგონებულ შემოქმედებად.

და დღეს, როცა ჩვენი ხალხი, სკკპ XXIV ყრილობის ისტორიული გადაწყვეტილებებით შეიარაღებული, კომუნისტური მშენებლობის ახალ მიჯნებზე გამოვიდა, ლენინური პარტია, პარტიულ, საბჭოთა, პროფკავშირულ და სამეურნეო ორგანოებს უჩვენებს მშრომელთა შემოქმედებითი აქტივობის ახალი აღმავლობის გზებს. ამ მაღალი მიზნით გამსჭვალულია სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილება „სოციალისტური შეჯიბრების ორგანიზაციის შემდგომი გაუმჯობესების შესახებ".

სამშობლოს ხვალინდელი დღე წარმატებით რომ ვაშენოთ, საჭიროა ვიცოდეთ გუშინდელი დღე, ვინაიდან ჩვენი საზოგადოების ძალაა ტრადიციებისა და თაობების ლენინური მემკვიდრეობითობა.

ისინი პირველნი იყვნენ

პირველებს ყოველთვის სიძნელენი ელოდებათ წინ. მაგრამ პირველები რომ არ ყოფილიყვნენ, არასოდეს არ იქნებოდნენ მეორენი. პირველი ის არის, ვინც გზას უკვალავს ამხანაგებს, რომლებიც მას მიჰყვებიან. პირველი ის არის, ვინც, იბრძვის რა წლებს, მომავალ წლებს აახლოებს. ისინი ყოველთვის იყვნენ, ისინი ყოველთვის იქნებიან, რადგან უიმათოდ არ არის ცხოვრების მძლავრი სწრაფვა წინ. ჩვენ თავი მოვუყარეთ მათ, რომ გავაცნოთ სახელოვანი საქმეები, გაჩვენოთ დროთა და თაობათა ცოცხალი კავშირი. აი ისინი, შრომითი დიდების გადაძახილის მონაწილენი.

ტრიფონ ფოფხაძე. წარჩინებული მაღაროელი, სოციალისტური შრომის გმირი — პირველი დამკვრელი.

ვასილ სამხარაძე. ყოფილი მუშა. ამჟამად — ორჯონიკიძის სახელობის მაღაროთსამმართველოს დირექტორი. ამიერკავკასიის პირველი სტახანოველი. ლენინის ორდენის პირველი კავალერი საქართველოში.

ვასილ ხუჯაძე. მუშა. ზესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხნის მდნობელი. გამოუშვა პირველი ნადნობი რესპუბლიკის პირველ ელექტრომეტალურგიულ საწარმოში.

კოტე ილურიძე. მჭედელი. სოციალისტური შრომის გმირი. საქართველოში სოციალისტური შეჯიბრების სათავესთან იდგა.

ნიკოლოზ როდომანჩენკო. რესპუბლიკაში პირველი საავიაციო ქარხნის, — დიმიტროვის ქარხნის ხარატი.

ელენე გიგილაშვილი. გორის ბამბეულის კომბინატის მრთველი. სოციალისტური შრომის გმირი. რესპუბლიკაში პირველი გამოეხმაურა ვალენტინა გაგანოვას თაოსნობას.

არჩილ ძამაშვილი. რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის — საქართველოს მეტალურგიის პირმშოს უფროსი ოსტატი, სოციალისტური შრომის გმირი, ერთი პირველთაგანი, რომლებმაც დაიწყეს რესპუბლიკაში კომუნისტური შრომისათვის მოძრაობა.

იოსებ ხაზარაძე. ქუთაისის საავტომობილო ქარხნის კომუნისტური შრომის ბრიგადის ხელმძღვანელი. შექმნა რაციონალიზატორთა პირველი ბრიგადა საქართველოში.

ზაურ რუსია. ყოფილი მუშა. ამჟამად თბილისის ქარხანა „ელექტროავტომატის" მთავარი ინჟინრის მოადგილე. კომუნისტური შრომის ბრიგადათა და დამკვრელთა წოდებისათვის შეჯიბრების მოწინავეთა პირველი სრულიად საკავშირო თათბირის მონაწილე.

წლებისა და თაობების შეხვედრები. სახელგანთქმულ ვეტერანთა შეხვედრები. დაე წლები აშორებდეს მათ. მაგრამ დღეს ყველა ისინი ვეტერანები არიან, ნიმუში — იმათთვის, ვინც ცხოვრებას იწყებს, ოსტატობის სკოლა იმათთვის, ვინც მუშის საამაყო წოდებას ატარებს.

შეხვედრის პირველი წუთები. განსაკუთრებული აღელვება, რომელსაც მისი მონაწილეები მოუცავს. მას ვერ აღწერ, სიტყვებით ვერ გადმოსცემ, ვინაიდან არ არის ისეთი სიტყვები, რომლებსაც შეეძლოთ ერთდროულად გადმოსცენ სიხარული და მღელვარება, სიამაყე თავიანთი დიდი ნახელავისათვის და რესპუბლიკის საკეთილდღეოდ, ყველა ადამიანთა საკეთილდღეოდ განვლილი უდიდესი სიცოცხლე. გაცხოველებით საუბრობენ ტრიფონ ფოფხაძე და ვასილ ხუჯაძე. არაერთხელ გადაჯვარედინებულა მათი ცხოვრების გზები. თავის წიგნს ხელს აწერს კოტე ილურიძე და გადასცემს მას ვასილ სამხარაძესა და ელენე გიგილაშვილს. კვლავ შეხვდნენ ერთმანეთს კომუნისტური შრომის პირველი დამკვრელები არჩილ ძამაშვილი, იოსებ ხაზარაძე და ზაურ რუსია.

და აი იწყება საუბარი. კლასობრივი ამხანაგების, ძველი მეგობრების საუბარი. პარტიამ კვლავ მოუწოდა ქვეყნის მშრომელებს დიადი საქმეების შესასრულებლად, და, უპასუხებენ რა მის მოწოდებას, თვითეული მათგანი ფიქრობს იმაზე, თუ რა გააკეთოს იმისათვის, რომ ახალი გამარჯვებები მოიპოვოს. წარმოებს ვეტერანების, სახელოვან საქმეთა პიონერების დასახელება...

ჭიათურიდან სამტრედიამდე

ჩვენ არ ვაპირებთ გამოთვალოთ მანძილი ერთი ქალაქიდან მეორემდე. რკინიგზის ცნობარებში იგი ზუსტად არის აღნიშნული. მაგრამ ტრიფონ ფოფხაძის მიერ ამოღებული მარგანეცის მადნით რომ ავავსოთ ვაგონეტები, ისინი ჭიათურიდან სამტრედიამდე გაგრძელდება. ვიდრე მოვითხრობდით განთქმულ მაღაროელზე, გავიხსენოთ ის შორეული წლები, რომლებიც დღეს ისტორია გახდა და რომლებიც განუყოფელია ჭიათურელი მაღაროელის ცხოვრებისაგან.

...1929 წლის ოცი იანვარი. გაზეთ „პრავდაში" გამოქვეყნებულია ვ. ი. ლენინის სტატია „როგორ მოვაწყოთ შეჯიბრება?" ამ ნაწარმოებში ჩამოყალიბებულია ლენინის განთქმული დებულება: „ახლა, როცა ძალაუფლება სოციალისტური სახელმწიფოს ხელშია, ჩვენი ამოცანაა მოვაწყოთ შეჯიბრება". ლენინის სტატიის გამოქვეყნება პირველი ხუთწლედის დასაწყისში ის ნაპერწკალი გახდა, რომლიდანაც დამკვრელური მოძრაობის ჩაუქრობელი ალი აკიაფდა. ლენინური მოწოდების პასუხად მუშები ებმებოდნენ შეჯიბრებაში, ხელს აწერდნენ სოციალისტურ ხელშეკრულებებს, ქმნიდნენ ახალ დამკვრელურ ბრიგადებს. რამდენიმე თვის შემდეგ, 1929 წლის აპრილში, XVI სრულიად საკავშირო პარტიული კონფერენცია იღებს მიმართვას „საბჭოთა კავშირის ყველა მუშისა და მშრომელი გლეხისადმი". სოციალისტური შეჯიბრება, რომელსაც პარტია წარმართავდა, მილიონიანი მასების საქმე გახდა.

1929 წლის აპრილი. მთელ ჩვენს რესპუბლიკაში ფართოდ გაიშალა სოციალისტური შეჯიბრება. ქარხნებსა და ფაბრიკებში, შახტებში და მინდვრებზე ზედიზედ იქმნებოდა დამკვრელური ბრიგადები. მოწვეულ იქნა დამკვრელთა სრულიად საქართველოს პირველი ყრილობა. მისი დელეგატი იყო ჭიათურელი მაღაროელი ტრიფონ ფოფხაძეც.

ტრიფონ ფოფხაძე აღელვებით ლაპარაკობს. იგი სულ წარსულს იგონებს. უსმენ მას, და გრძნობ, რომ იგი კვლავ და კვლავ განიცდის თავისი ახალგაზრდობის დღეებს.

— ახალგაზრდათაგან დღეს იშვიათად თუ ვინმე წარმოიდგენს იმ სიძნელეებს, რომლებშიც ჭიათურელი მაღაროელები მუშაობდნენ. პატარა ბიჭი ვიყავი, მაღაროში რომ მივედი. სამუშაო დღე 14-16 საათს გრძელდებოდა. გარშემო არ იყო რამდენადმე წესიერი საცხოვრებელი ბინა. მადანს ნიჩბებით ვტვირთავდით და ურმებით გადაგვქონდა. ასე იყო საბჭოთა ხელისუფლებამდე. შემდეგ დაიწყო მარგანეცის საბადოების მტაცებლური ექსპლოატაცია. ჰარიმანის კონცესია... მერე ჩვენი პირველი ნაბიჯების სიხარული. ვუძღვებოდა მუშაობა მეც და ჩემს ამხანაგებსაც. მაშინ არ იყო არავითარი მექანიზაცია — ურო და კარბიდის ნათურა — აი მაღაროელის მთელი აღჭურვილობა. მაგრამ ჩვენ ვიცოდით — რესპუბლიკას, საბჭოთა ხელისუფლებას, ჩვენს ხალხს ესაჭიროებოდა მადანი. და ჩვენ ვმუშაობდით მის ამოღებაზე...

ტრიფონ ფოფხაძე ლაპარაკობს მუშფაკზე სწავლის შესახებ, იმ დიდ ცვლილებებზე, რომლებიც მის თვალწინ მოხდა ხუთწლედის წლებში, იმაზე, თუ დღეს როგორ გადასცემს იგი ახალგაზრდობას მდიდარ გამოცდილებას, შეძენილს შრომითი საქმიანობის ნახევარი საუკუნის მანძილზე.

შეხვედრის მონაწილენი ისმენენ მის საუბარს, ჩვენ კი გვახსენდება აკაკი წერეთლის სიტყვები, რომლებიც მან დაწერა დიდი ხნით ადრე რევოლუციამდე იმ მხარის შესახებ, რომელსაც ტ. ფოფხაძემ თავისი სიცოცხლე უძღვნა: „აქ, მთების ქარაფებს შორის, სადაც ქათმებსაც კი გაუჭირდებათ გავლა, მალე გაყვანილი იქნება რკინიგზა, გაიღვიძებს ეს მთვლემარე კუთხე, შეიქმნება სახალხო სიმდიდრე და მასთან ერთად განათლება".

რა სიხარულით აღევსებოდა გული აკაკის, რომ დაენახა ახლანდელ მაღაროელთა თავისუფალი, შემოქმედებითი შრომა, რა მგზნებარე ლექსებით შეამკობდა იგი მნგრეველ-მტვირთავის ტრიფონ ფოფხაძის გმირობას, რომელმაც იმ ხნის მანძილზე, რაც მაღაროელად მუშაობს, მარტო მოიპოვა 300 ათას ტონაზე მეტი მარგანეცის მადანი — უფრო მეტი, ვიდრე ამერიკელი მილიარდერის ჰარიმანის მთელმა კონცესიამ მისი არსებობის რამდენიმე წლის მანძილზე...

ტრიფონ ფოფხაძე ამთავრებს თავის საუბარს. ასე დაიწყო შრომის ვეტერანების შეხვედრა, რომელიც შემდეგ გაგრძელდა თბილისის ვ. ი. ლენინის სახელობის ელმავალსამშენებლო ქარხანაში.

სალამი შრომის ვეტერანებს

ალისფერ ტილოზე დაწერილი ეს სიტყვები ხვდება საპატიო სტუმრებს, რომლებიც ჩამოსულან საქართველოს ერთ-ერთ უდიდეს საწარმოში — ელმავალსამშენებლო ქარხანაში.

1957 წლის ოცდათერთმეტი დეკემბერი პირველი ქართული ელმავლის დაბადების თარიღია. ათ წელზე ცოტა მეტი ხანი დიდი ვადა როდია. მაგრამ დღეს ჩვენი რესპუბლიკა მეტ ელმავლებს უშვებს, ვიდრე საფრანგეთი. თუმცა იქ მრეწველობის ეს დარგი გაცილებით უფროსია. და თუ ამ ცოტა ხნის წინათ ქართულ ელმავლებს შეიძლება შევხვედროდით ჩვენი ქვეყნის სხვადასხვა მაგისტრალებზე, მალე ისინი ივლიან ბულგარეთის, პოლონეთის, თურქეთის ფოლადის ლიანდაგებზე... ამ ფაქტს, რა თქმა უნდა, კომენტარი არ ესაჭიროება...

ქარხნის საამქროებში სიხარული და გამოცოცხლებაა. ახალგაზრდების თვალებში აღტაცება და სიამაყე უფროსი თაობისათვის, რომლის ესტაფეტასაც იგი დღეს ეწევა.

უზარმაზარი, გაკაშკაშებული საამქროები. კედლებზე ტრანსპარანტები „გაუფრთხილდი მუშის წოდებას, ამხანაგო!", „იბრძოლე ხარისხისათვის!". პირდაპირ გამოკრულია პლაკატი, რომელსაც აწერია: „შეჩერდი, ახალგაზრდავ! რა გააკეთე დღეს სამამულო ელმავალმშენებლობისათვის?" შრომობს ნოდარ ბაისონაშვილის ამწყობთა ბრიგადა. ახალგაზრდები გარსშემოხვევიან პირველი ხუთწლედების გმირს, წარჩინებულ ზესტაფონელ მდნობელს ვასილ ლუარსაბის-ძე ხუჯაძეს, თვითეულს სურს ელაპარაკოს ვეტერანს, მოისმინოს, რას ეტყვის იგი მათ, ახალგაზრდებს, რომლებმაც უნდა განახორციელონ პარტიის გადაწყვეტილებანი.

— მთავარი რამ, ბიჭებო, ის არის, — ამბობს ვასილ ლუარსაბის-ძე, რომ დიდად აფასებდეთ მუშურ ღირსებას. არ კმარა სპეციალისტი გახდე, უნდა გქონდეს დიდი სული, შენს საქმეში აქსოვდე მას. მაშინ შრომა დიდ სიხარულს მოგანიჭებს. აი მე უკვე მეექვსე ათეულ წელს გადავაბიჯე, მაგრამ დაბერებას როდი ვფიქრობ. საკითხავია, რაშია ჩემი ძალა? მე ვიცი, რომ ჩემი შრომა საჭიროა ხალხისათვის, რომ ჩემს შრომას ადამიანები აფასებენ. ამაშია მთელი საიდუმლოება.

— შენ კი, შვილო, აი აქ დადექ, დეტალებთან ახლოს, და ეგრე ნუ იხრები. დაიღლები. მერე, ისიც გახსოვდეს, რომ მუშა კაცი წელში გამართული უნდა დადიოდეს, — ეუბნება მუშას მ. კორტანელს, რომელიც ელმავლის გამომრთველის აწყობაზე მუშაობს.

მეექვსე საამქროს მუშა ქალებს რ. სიმონიანსა და ზ. ნაუმოვას ესაუბრება სოციალისტური შრომის გმირი ელენე სოლომონის ასული გიგილაშვილი. უამბობს მათ გორის ბამბეულის კომბინატზე, იმაზე, თუ როგორ აიტაცა ვიშნი ვოლოჩეკის ფეიქრის ვ. გაგანოვას თაოსნობა და სამუშაოდ გადავიდა ჩამორჩენილ ბრიგადაში.

— შეჯიბრება, ქალიშვილებო, — მარტო ის კი არ არის, რომ გეგმას ასრულებდე. შეჯიბრება ის არის, რომ ზრდიდე ადამიანებს, უნერგავდე თვითეულს, რომელიც შენს გვერდით მუშაობს, შრომისადმი კომუნისტურ დამოკიდებულებას. ეს ცოცხალი საქმეა და რაც მთავარია — აუცილებლად საჭიროა. თვითონ ისწავლით და სხვებსაც ასწავლით. ადამიანს ასწავლო ყველაფერი, რაც თვითონ იცი — ეს ხომ უდიდესი ბედნიერებაა.

სტუმრები ათვალიერებდნენ ქარხანას. და აი მოულოდნელი შეხვედრა, არავისგან რომ არ იყო გათვალისწინებული. რუსთაველ არჩილ ძამაშვილს მაგრად გადაეხვია ძველი მეგობარი — ელმავალმშენებელთა წარჩინებული ბრიგადირი ვასილ პაპინაშვილი. ახალგაზრდობა აღელვებული შესცქეროდა მეგობართა შეხვედრას. ასეთ რამეს ყოველდღე ხომ ვერ ნახავ. ორი გმირი, რომლებსაც შრომისათვის მინიჭებული აქვთ უმაღლესი ჯილდო, — ეს მთელ სიცოცხლეში დასამახსოვრებელია. ბევრი რამ არის საერთო მათს ბედში. არჩილი ერთი პირველი მეტალურგი იყო, ვასილი — ელმავლების ერთ-ერთი პირველი მძღოლი. ორივენი თითქმის ერთსა და იმავე დროს გახდნენ კომუნისტური შრომის დამკვრელები. ბევრი რამ აქვთ მოსაგონარი, ბევრ რამეზე შეუძლიათ ესაუბრონ ერთმანეთს.

იქვე ახლოს საამქროს ახალგაზრდობა გარს შემოხვევია ჩასკვნილ ვაჟკაცს. მისი სახელი განუყოფელია ჩვენი მუშათა კლასის ისტორიისაგან. როცა ორმოც წელზე მეტი ხნის წინათ სოციალისტური შეჯიბრების ალი მთელ რესპუბლიკაში აგიზგიზდა, ამ ალში წარმოშობა იწყო ახალმა გაბედულმა ჩანაფიქრებმა. მასში გაქრა მოძველებული წარმოდგენები შრომასა და ნორმებზე. სოციალისტური შრომის გმირმა, სტალინის სახელობის ორთქლმავალვაგონსარემონტო ქარხნის მჭედელმა კოტე ილურიძემ, რომლის სახელი ჩაწერილია საქართველოს შრომითი გამარჯვებების წიგნში, ნამდვილი რევოლუცია მოახდინა შრომის ორგანიზაციაში, მისი ნაყოფიერების გადიდებაში.

რა გავაკეთოთ, რომ შრომის ნაყოფიერება უფრო მაღალი იყოს? — ეკითხება კონსტანტინე ილურიძე მგზნებარე სულიკო ბადრიძეს. მთავარია ისე მოაწყო შენი შრომა, რომ არაფერი ხელს არ გიშლიდეს, ყველაფერი ხელთ გქონდეს. ძირითადი საქმეა დისციპლინა. არა მარტო საწარმოო, არამედ შინაგანიც. გულმოდგინება, კონკრეტული საქმისათვის გამიზნულობა. და კიდევ, რა თქმა უნდა, საჭიროა ფიქრობდე, რეზერვებს ეძებდე, და მაშინ 120 პროცენტი კი არა, 140-იც გექნება, მთელი 180-იც!

...ქარხნის რელსებზეა მზა ელმავალი. ახლა ის სამღებრო საამქროში შევა. ჯერ კი მას დაკვირვებულად საბოლოოდ ათვალიერებს ამწყობ ზეინკალთა ბრიგადირი ვახტანგ მაცაბერიძე. მასთან ერთად ელმავალს ეცნობიან იოსებ ხაზარაძე, ნიკოლოზ როდომანჩენკო, ზაურ რუსია. ვახტანგი დაწვრილებით უამბობს მათ ელმავლის აწყობის პროცესზე, უხსნით სხვადასხვა კვანძის დანიშნულებას.

ქარხნის დათვალიერება რომ დაამთავრეს, სტუმრები წითელი კუთხისკენ გაემართნენ. დარბაზი ახალგაზრდებით აივსო. ასობით გამჭრიახი თვალი მიპყრობილია სცენაზე. გრიალებს ტაში. პატივს სცემენ რა ვეტერანთა დამსახურებას, შეკრებილნი ფეხზე ამდგარნი მიესალმებიან მათ. ქარხნის ახალგაზრდობასთან საქართველოს მუშათა კლასის ვეტერანთა შეხვედრას ხსნის პარტკომის მდივანი არნოლდ ჩოხელი.

ა. ჩოხელმა ილაპარაკა იმ ამოცანებზე, რომლებიც დასახულია სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილებებში, იმაზე, ვინც პირველი იყო სოციალიზმის მშენებლობისათვის ბრძოლის სხვადასხვა ეტაპზე, წარუდგინა სტუმრები შეკრებილთ. სტუმრებს მიესალმა სოციალისტური შრომის გმირი ვასილ პაპინაშვილი, იგი შეცვალა კომუნისტური შრომის ბრიგადის ხელმძღვანელმა ლერი ვარდოსანიძემ. მან ილაპარაკა, თუ კოლექტივმა, რომელსაც იგი სათავეში უდგას, როგორ აიტაცა მოწოდება — ხუთდღიური ოთხ დღეში!

— ჩვენ განვიხილეთ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილება, — ამბობს ლ. ვარდოსანიძე, — ვამაყობთ, რომ ჩვენი სახით დღეს გაგრძელებას პოულობენ პირველი ხუთწლედების დამკვრელებიც, სტახანოველებიც, იმათი საქმეებიც, ვინც პირველმა დაიწყო მოძრაობა კომუნისტური შრომისათვის. ჩვენ ვალდებულებას ვკისრულობთ არა მარტო ვადამდე დავამთავროთ ახალი ხუთწლედის პირველი წლის დავალება, არამედ სისტემატურადაც ავიმაღლოთ კვალიფიკაცია, ვისწავლოთ, ვიყოთ ყველგან პირველნი, როგორც ისინი, ვისი ესტაფეტაც დღეს ჩვენს ხელშია.

მის შემდეგ ვეტერანებს თავის საქმეთა შესახებ უამბო კომუნისტური შრომის დამკვრელმა ზეინკალმა ირაკლი კურკუმელმა. სტუმრებისადმი მიძღვნილი თავისი ლექსი წაიკითხა კომკავშირული ორგანიზაციის მდივანმა გერონტი მესხმა. ტრიბუნაზეა ვასილ ვლადიმერის-ძე სამხარაძე. და მიწყნარებულ დარბაზში გაისმის თხრობა ჩვენს ქვეყანაში სოციალისტური შეჯიბრების სახელოვანი ფურცლის შესახებ.

ერთეულთა შეჯიბრებიდან — მასების შეჯიბრებისაკენ!

პირველი სექტემბერი, 1935 წელი. ჩვენი ქვეყანა ემზადებოდა აღენიშნა რევოლუციური ახალგაზრდობის დღესასწაული — ახალგაზრდობის საერთაშორისო დღე. და აი, ემზადებოდნენ რა ამ დღისათვის, დონბასის შახტ „ცენტრალნაია-ირმინოს" კომკავშირელებმა გადაწყვიტეს აღენიშნათ იგი რეკორდის დამყარებით სანგრევში. 30 აგვისტოს ღამით რეკორდი იშვა. მნგრეველმა ალექსი სტახანოვმა ცვლის 6 საათში მოაპოვა 102 ტონა ქვანახშირი — შახტის სადღეღამისო მოპოვების 10 პროცენტი. თოთხმეტ სექტემბერს მოწინავე სტატიაში „პრავდა" წერდა: „ოსტატების ცალკეული რეკორდებიდან — მთელ მეოთხედ მილიონ მეშახტეთა შეჯიბრებისაკენ. სტახანოვური უბნების მოძრაობიდან — სტახანოვური შახტების შეჯიბრებისაკენ. ეს არის ახლა მთავარი". ასეთია სტახანოვური მოძრაობის დასაწყისის ისტორია.

იგი შიშველ ადგილზე როდი წარმოშობილა. მას მეორე ხუთწლედის მიღწევები ასაზრდოებდა. ათი წლის განმავლობაში მიმდინარეობდა ძალთა რაოდენობრივი დაგროვება, რაც შემდეგ ახალ თვისებად გადაიზარდა. სტახანოვის სანგრევი უროს დარტყმას მოჰყვა კასკადი რეკორდებისა, რომლებმაც გადაატრიალეს ძველი წარმოდგენანი საბჭოთა მუშის შრომის ნაყოფიერებაზე. ქვეყნის სხვადასხვა მხარეში, წარმოების სხვადასხვა დარგში, სხვადასხვა პროფესიის ადამიანები აღწევდნენ გაუგონარ შედეგებს, მანამდე არნახულ მაჩვენებლებს. ამ მოძრაობის ძალა და სისწრაფე მომზადებული იყო სოციალისტური მშენებლობის მთელი წინა განვითარებით.

სურათზე: კ. ილურიძე და ტ. ფოფხაძე ყურადღებით ადევნებენ თვალს მ. კორტანელის მუშაობას. გავა რამდენიმე წუთი, და დაიწყება გაცხოველებული საუბარი ქარხნის საქმეებზე...

ფოტო მ. რუსაკისა.

ამიერკავკასიის პირველი სტახანოველი ვასილ სამხარაძე იყო.

— სტახანოვის სახელი, — ამბობს ვასილ სამხარაძე, — ელვის სისწრაფით მოედო ქვეყანას. მაშინ მეორე მაღაროში ვმუშაობდი. დონბასის მეშახტეთა შრომითი საგმირო საქმეები რომ შევიტყვეთ, ჩვენმა მაღაროელებმა გადაწყვიტეს არ ჩამორჩენოდნენ მათ, არამედ ისე ემუშავნათ, როგორც მუშური სინდისი მოითხოვს. მეც მაშინ ცვლაში 202 ტონა მარგანეცი მოვანგრიე. რა თქმა უნდა, ახლა მეტს იძლევიან, მაგრამ იმ დროისათვის ეს ძალიან ბევრი იყო. სტახანოველთა პორტრეტები მაშინ ყველგან იყო. მათი სახელები ყოველმა მოსწავლემ იცოდა.

სამუდამოდ დამრჩა მეხსიერებაში სტახანოველთა სრულიად საკავშირო თათბირი, რომელშიც მეც მომიხდა მონაწილეობის მიღება. ეს იყო 1935 წლის ნოემბერში. უნდა ვთქვა, რომ ეს თათბირი უჩვეულო იყო — მასზე მოხსენებები არ ყოფილა, მაგრამ თვითეული სტახანოველის გამოსვლა იყო თავისებური მოხსენება სოციალისტური შეჯიბრების ახალი მეთოდების შესახებ.

კარგად მახსოვს კრემლის სასახლის ხალხით გაჭედილი დიდი დარბაზი, პარტიისა და მთავრობის ხელმძღვანელები, რომლებიც ყურადღებით გვისმენდნენ, სერგო ორჯონიკიძის თითქმის ორსაათიანი სიტყვა. თათბირის მუშაობის უკანასკნელ დღეს გამოვიდა ი. ბ. სტალინი.

შემდეგ შინ დავბრუნდი. ვმუშაობდი, ვსწავლობდი. ინჟინერი ვერ გავხდი — ომმა შემიშალა ხელი. ოცდაათ წელიწადზე მეტი ვხელმძღვანელობდი მაღაროთსამმართველოს. ყველაფერს, რაც კი მაქვს, უნდა ვუმადლოდე პარტიას, ქვეყანას, ამხანაგებს, რომლებიც მუდამ გვერდში მიდგნენ.

თქვენ, ახალგაზრდები, ჩვენი დროის სტახანოველები ხართ. თქვენ განაგრძობთ ჩვენს საქმეს. და დღეს, როცა პარტია გვიხმობს ახალი მიჯნებისაკენ, გისურვებთ ახალ წარმატებებს, ახალ რეკორდებს. მჯერა, რომ დარბაზში მსხდომთაგან ვინმეს სახელი მთელ ჩვენს ქვეყანაში დაიქუხებს.

ვასილ სამხარაძემ დაამთავრა თავისი თხრობა. ახალგაზრდობა დიდხანს უკრავს მას ტაშს. უსმენ მას და გრძნობ, რომ სტახანოვური მოძრაობის როგორც სოციალისტური შეჯიბრების ახალი, იმ დროისათვის უმაღლესი ეტაპის წყარო იყო უწინარეს ყოვლისა საბჭოთა საზოგადოებრივი წყობილება. სტახანოვური მოძრაობა წინამორბედი იყო შრომის ნაყოფიერების იმ მძლავრი აღმავლობისა და მუშათა კლასის კულტურულ-ტექნიკური დონის ზრდისა, რამაც მოამზადა პირობები კომუნიზმის მშენებლობისათვის.

...შეხვედრა გრძელდება. ტრიბუნაზეა შრომის ვეტერანი, ლენინის ორდენის კავალერი, საავიაციო ქარხნის ხარატი ნიკოლოზ ივანეს-ძე როდომანჩენკო.

დამკვრელები, სტახანოველები, კომუნისტური შრომისათვის მოძრაობა, — ამბობს იგი, — ყოველივე ეს ერთი ჯაჭვის — სოციალისტური შეჯიბრების რგოლებია, და დღევანდელი ახალგაზრდობის ვალია ღირსეულად ატაროს მამათა და უფროს ძმათა ესტაფეტა, მიაღწიოს ახალ გამარჯვებებს კომუნისტურ მშენებლობაში.

ტრიბუნაზეა კომუნისტური შრომის ერთ-ერთი პირველი დამკვრელი, რესპუბლიკის დამსახურებული რაციონალიზატორი, სოციალისტური შრომის გმირი იოსებ ხაზარაძე. იგი ამბობს:

კომუნიზმი ჩვენი მომავალია

მომავლისათვის დღეს უნდა ვიბრძოლოთ. იგი ყოველდღე უნდა მოვაახლოოთ ჩვენი შრომითა და ჩვენი საქმეებით. ჩვენ ჩავიბარეთ სტახანოველთა ესტაფეტა, როცა ჩვენი ქვეყანა ახალ მიჯნებზე გამოვიდა, როცა პარტიამ ჩვენს ხალხს მისცა კომუნიზმის მშენებლობის პროგრამა.

იოსებ ხაზარაძე დამსწრეთ მოუთხრობს და დარბაზი ფართოვდება, მასში შემოდიან ბრძოლისა და დიად საქმეთა წლები.

ხუთი ათეულის წინ საბჭოთა სახელმწიფოს დიდი ხუროთმოძღვარი ვლადიმერ ილიას-ძე ლენინი ოცნებობდა იმ დროზე, როცა ჩვენ შეგვეძლებოდა გვეთქვა:

— გზა მოგვეცით, ბატონო კაპიტალისტებო, ჩვენ წინ ვისწრებთ.

და დღეს შორეული ოცნებიდან, რომელიც იმდენად მშვენიერი იყო რომ ზოგჯერ ადამიანებს აუხდენელი ეჩვენებოდა, — კომუნიზმი უახლოესი მომავლის საქმე ხდება. ყოველდღიური შრომითა და ბრძოლით მივდივართ მისკენ.

როცა ჩვენმა პარტიამ, მისმა ლენინურმა ცენტრალურმა კომიტეტმა, ხალხთან მოთათბირებით და მის გამოცდილებაზე დაყრდნობით, დაიწყეს კომუნიზმის გაშლილი მშენებლობის დიადი პროგრამის შემუშავება, ახალი ძალით ამოხეთქა ხალხური შემოქმედების წყარომ. ეს გადაიქცა შესანიშნავ მოძრაობად — შეჯიბრებად კომუნისტური შრომის ბრიგადებისა და დამკვრელების წოდებისათვის.

კეთილშობილურმა იდეამ — ვიცხოვროთ და ვიმუშაოთ კომუნისტურად, როგორც ყველა საბჭოთა ადამიანი, საქართველოს მუშათა კლასიც აიტაცა. სადგურ მოსკოვ-მახარისხებლის დეპოს კომკავშირელთა თაოსნობა პირველებმა აიტაცეს ელმავალსამშენებლო ქარხნის გურამ ჩადუნელის ბრიგადის ახალგაზრდებმა.

— მახსოვს, — იგონებს იოსებ ხაზარაძე, — კომუნისტური შრომის ბრიგადებისა და დამკვრელების წოდებისათვის შეჯიბრების მოწინავეთა პირველი სრულიად საკავშირო თათბირი. ჩვენ ყველანი, როგორც პირველი სტახანოველები, ერთმანეთს შევხვდით და დავმეგობრდით მოსკოვში. არჩილ ძამაშვილი, ზაურ რუსია და სხვები მოგვითხრობდნენ თავიანთ საქმეებზე, გვიზიარებდნენ მუშაობის გამოცდილებას. მას შემდეგ ათ წელიწადზე მეტი გავიდა და ბევრი რამ შეიცვალა ჩვენს ცხოვრებაში. მაგრამ სოციალისტური შეჯიბრების შემოქმედებითი სულისკვეთება უცვლელი რჩება ყველა ეტაპზე.

სოციალისტური შეჯიბრება, — ამბობს იოსებ ხაზარაძე, — ეს არის გეგმა პლუს ენთუზიაზმი. მის შემდგომ განვითარებაში უდიდესი როლი ეკუთვნის კომუნისტურ ბრიგადებს. ჩვენს ქარხანაში ისინი თექვსმეტია, ქუთაისში — 75, რესპუბლიკაში — 400. ჩვენ ყველაფერი უნდა გავაკეთოთ იმისათვის, რომ კომუნისტური შრომისათვის მოძრაობა იზრდებოდეს და ფართოვდებოდეს.

ჩვენი ბრიგადა გაერთიანებულია. მასში სხვადასხვა პროფესიის ადამიანები მუშაობენ. ერთის იდეა — ყველას შრომა, — აი ჩვენი დევიზი. ხოლო აი ასეთი შრომის შედეგებიც: გასულ წელს ჩვენმა ბრიგადამ იმდენი ეკონომია გასწია, რამდენიც 390 მუშამ, რომლებიც ცალ-ცალკე შრომობენ. მე ვფიქრობ — უნდა შევქმნათ რაც შეიძლება მეტი ასეთი გაერთიანებული ბრიგადა, რათა თვითეულმა აზრი წარმართოთ ხელით შრომის შემდგომი მექანიზაციისა და ავტომატიზაციისათვის.

შეკრებილნი ყურადღებით ისმენდნენ შრომის ვეტერანთა გამოსვლებს, უსმენდნენ იმათ, ვინც მომავლის მშენებლობის ყველა ეტაპზე პირველ რიგებში იდგა. ეს შეხვედრა დიდხანს დარჩება მისი თვითეული მონაწილის ხსოვნაში, აღავსებს გულს მისწრაფებით — დღეს მუშაობდეს უკეთ, ვიდრე გუშინ.

...ისინი პირველნი იყვნენ. პირველნი, ვინც დაიწყო სოციალიზმის შენება საქართველოს მიწაზე. მათ გაჰკვალეს მომავლის გზები, ისინი ადნობდნენ პირველ ნადნობებს, ჭრიდნენ ნახშირის [illegible], ამუშავებდნენ მათ წელს უფრო და უფრო სწრაფად. ყველა მათი მიღწევა, ყველა განხორციელებული საქმე ციფრების ენაზე რომ გადავიყვანოთ, ეს რიცხვი მნიშვნელოვნად გადააჭარბებს დედამიწაზე მცხოვრებ ადამიანთა რიცხვს.

მათი ესტაფეტა ხალხის ხელშია. პარტიის საქმე ხალხის საქმეა — ამბობენ დღეს საქართველოს მშრომელნი. იქნება ახალი გამარჯვებანი და წარმატებანი სოციალისტურ შეჯიბრებაში, ახალი ძალით რომ გაჩაღდა პარტიის მოწოდებით. იქნებიან ახალი ფოფხაძეები, სამხარაძეები, ძამაშვილები. ამის თავდებია საგმირო საქმეები საქართველოს მუშათა კლასისა, რომლის ესტაფეტა თაობიდან თაობაზე გადადის.

ვ. ზურაბიშვილი,
ვლ. პანოვი.

ასე იწყება ელმავალი... სურათზე (მარცხნიდან მარჯვნივ): ა. ძამაშვილი, ვ. სამხარაძე, ი. ხაზარაძე, ნ. როდომანჩენკო ეცნობიან დასექციებული კოჯას საამქროს მუშაობას.

ფოტო მ. რუსაკისა.

● შეჯიბრება კომუნისტური მშენებლობის მძლავრი ფაქტორია. რესპუბლიკის მშრომელნო, მტკიცედ იბრძოლეთ შრომის ნაყოფიერების ზრდისათვის, ამრავლეთ საქართველოს მუშათა კლასის სახელოვანი ტრადიციები!

● თვითეული მუშის ვალია იბრძოდეს საფაბრიკო მარკის ღირსებისათვის, იმაღლებდეს პროფესიული მომზადების დონეს, აქტიურად მონაწილეობდეს წარმოების რეზერვების ძიებასა და გამოყენებაში.

● უფრო ფართოდ გააჩაღეთ სოციალისტური შეჯიბრება! იბრძოლეთ მეცხრე ხუთწლედის გეგმების ვადამდე შესრულებისათვის, პარტიის გადაწყვეტილებათა წარმატებით განხორციელებისათვის!

მსოფლიო დღეს

ეხმაურებიან ყირიმის მოლაპარაკებას

მშვიდობის გზაზე

მსოფლიოში კვლავ ფართოდ იხილავენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ლ. ი. ბრეჟნევისა და გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ფედერალური კანცლერის ვ. ბრანდტის შეხვედრის შედეგებს. საერთაშორისო საზოგადოებრიობის აზრით ყირიმის შეხვედრა არსებითი წვლილია მშვიდობისა და ევროპის უშიშროების განმტკიცების საქმეში. როგორც პრესა წერს, ყირიმის მოლაპარაკების შედეგები იმის ახალი თვალსაჩინო დადასტურებაა, რომ საბჭოთა კავშირი განუხრელად და თანამიმდევრულად ახორციელებს სკკპ XXIV ყრილობის მიერ შემუშავებულ მშვიდობის ყოველმხრივ და კონსტრუქციულ საგარეო პოლიტიკურ პროგრამას.

ვარშავა. გაზეთი „ტრიბუნა ლუდუ" აშუქებს ლ. ი. ბრეჟნევისა და ვ. ბრანდტის შეხვედრას და წერს, რომ მისი შედეგები „სსრ კავშირის, პოლონეთის, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკისა და ვარშავის ხელშეკრულების მონაწილე სხვა სოციალისტური სახელმწიფოების მშვიდობისმოყვარული პოლიტიკის ახალი წარმატებაა".

პოლონური „ჟოლნეჟ ვოლნოსტი" სტატიაში „ყირიმის მოლაპარაკების შემდეგ", წერს, რომ ამ შეხვედრის ერთ-ერთი დიდმნიშვნელოვანი მიღწევა გახდა იმის დადასტურება, რომ ორივე მხარე ისწრაფვის მიაღწიონ გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკა და გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში. „გენერალური ასამბლეის ახლანდელი სესიის დროს, — წერს შემდეგ გაზეთი — მსოფლიო გახდება მოწმე ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი დისკუსიისა ევროპის კონფერენციის მოწვევის გამო. ეს, უნდა ითქვას, დღის წესრიგის ერთ-ერთი პუნქტია, რომელსაც აქვს არა მარტო უდიდესი მნიშვნელობა მშვიდობისათვის, არამედ აგრეთვე დადებითი რეზოლუციის დიდი შანსიც.

ბრატისლავა. საბჭოთა კავშირი, წერს ბრატისლავის გაზეთი „პრავდა", თანამიმდევრულად და განუხრელად ასრულებს მშვიდობის ყოველმხრივ და კონსტრუქციულ საგარეო-პოლიტიკურ პროგრამას, რომელიც სკკპ XXIV ყრილობამ შეიმუშავა.

სსრ კავშირის ინიციატივით საერთაშორისო ასპარეზზე განხორციელდა მთელი რიგი დიდმნიშვნელოვანი სამშვიდობო აქციები. მშვიდობის ინტერესებით არის ნაკარნახევი სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ლ. ი. ბრეჟნევისა და გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ფედერალური კანცლერის ვ. ბრანდტის შეხვედრაც, რომელიც ყირიმში გაიმართა.

ბელგრადი. იუგოსლავიის პრესა დიდ ყურადღებას უთმობს ლ. ი. ბრეჟნევისა და ვ. ბრანდტის შეხვედრის შედეგებს. გაზეთები აღნიშნავენ, რომ ამ შეხვედრის დროს გამართულ საუბრებს საქმიანი და გულახდილი ხასიათი ჰქონდათ და მიმდინარეობდნენ ურთიერთგაგების ვითარებაში, რომ მხარეებმა განიხილეს ფართო წრის საერთაშორისო პრობლემები.

როგორც გაზეთი „ბორბა" წერს, სახელმწიფო და პოლიტიკურ მოღვაწეთა შორის საქმიანი კონტაქტების და აზრთა გაზიარების პრაქტიკა სასარგებლოა და უნდა გაგრძელდეს.

ვაშინგტონი. ლ. ი. ბრეჟნევისა და ვ. ბრანდტის მოლაპარაკება, რომელიც წარმატებით გაიმართა ყირიმში, დიდმნიშვნელოვანი წვლილია ევროპის დაძაბულობის შენელების საქმეში, აღნიშნავენ აქაური პოლიტიკური მიმომხილველნი, რომლებიც აშუქებენ ყირიმის შეხვედრის შედეგებს.

გაზეთი „ვაშინგტონ პოსტი" განსაკუთრებით უსვამს ხაზს ყირიმის კომუნიკეს იმ ადგილს, სადაც ნათქვამია, რომ ოთხმხრივი შეთანხმების მიღწევა დასავლეთ ბერლინის პრობლემებზე „დიდი ნაბიჯია ევროპისა და საერთაშორისო დაძაბულობის შენელების გზაზე".

„ვაშინგტონ პოსტი" წერს, რომ, როგორც კომუნიკედან ჩანს, სსრ კავშირი და გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკა მზად არიან განავითარონ ურთიერთ ეკონომიური კონტაქტები და კავშირურთიერთობა, და აღნიშნავს, რომ ყირიმის შეხვედრის ერთ-ერთი შედეგი შეიძლება გახდეს ორ ქვეყანას შორის ეკონომიური თანამშრომლობისა და საქონელბრუნვის მნიშვნელოვანი გაფართოება.

პარიზი. პარიზის გაზეთი „ფიგარო" აშუქებს ყირიმის მოლაპარაკების შედეგებს და ხაზს უსვამს, რომ აღმოსავლეთისა და დასავლეთის ურთიერთობის ნორმალიზაცია დაძაბულობის შემდგომი შენელების საწინდარია, რაც გზას უკვალავს მტკიცე მშვიდობას.

ბონი. მეტმა ნაწილმა დასავლეთგერმანულმა გაზეთებმა გამოაქვეყნეს სრული ტექსტი კომუნიკესი ლ. ი. ბრეჟნევისა და ვ. ბრანდტის ყირიმის შეხვედრის შედეგების შესახებ.

გაზეთ „ფრანკფურტერ რუნდშაუს" კომენტარებში აღნიშნულია, რომ „ხანმოკლე უძრაობის შემდეგ, რაც ათეული წლების განმავლობაში გრძელდებოდა, ევროპის ვითარება ამოძრავდა".

გაზეთი „ზიუდდოიჩე ცაიტუნგი" წერს: „ყირიმის შეხვედრამ დაადასტურა, რომ გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკისა და სსრ კავშირის 1970 წლის აგვისტოში დადებული ხელშეკრულება, აგრეთვე დასავლეთ ბერლინის თაობაზე ოთხმხრივი შეთანხმების დადება „მიზანშეწონილი აღმოჩნდა".

„ვესტფელიშე რუნდშაუ", თავის მხრივ, აღნიშნავს, რომ ყირიმის შეხვედრა „სასარგებლო და კონსტრუქციული" იყო და რომ ორივე ქვეყანას ურთიერთხელსაყრელი თანამშრომლობის გაძლიერების ფართო შესაძლებლობანი აქვს.

ომის დამთავრებიდან მეოთხედი საუკუნის შემდეგ, წერს გაზეთი „ნოიე რაინ-ცაიტუნგი", საჭირო იყო დასკვნების გამოტანა, რადგან უნაყოფო კონფრონტაციის დროს მხოლოდ კრიზისები მოჰქონდა და არავითარ იმედებს არ სახავდა.

დელი. „მოლაპარაკება, რომლის მიზანია მშვიდობის უზრუნველყოფა ევროპაში" — ასე აფასებს ლ. ი. ბრეჟნევისა და ვ. ბრანდტის ყირიმის შეხვედრას დელის გაზეთი „სტეიტსმენი".

გაზეთი „პეტრიოტი", თავის მხრივ, ხაზს უსვამს რომ, როგორც ყირიმის შეხვედრის შედეგები ცხადყოფენ, გადაიდგა კიდევ ერთი ნაბიჯი ევროპის კონტინენტის დაძაბულობის შემდგომი შენელების გზაზე.

გაზეთი „ნეშნლ ჰერალდი" აშუქებს ყირიმის შეხვედრის შედეგებს და წერს, რომ სსრ კავშირისა და გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკას შორის პოლიტიკური კლიმატის გაუმჯობესებას ხელს უწყობს საბჭოთა კავშირ-დასავლეთ გერმანიის 1970 წლის აგვისტოში დადებული ხელშეკრულება.

დამასკო. გაზეთი „ალ ბაასი" დაწვრილებით ბეჭდავს კომუნიკეს ლ. ი. ბრეჟნევისა და ვ. ბრანდტის შეხვედრის შესახებ და ხაზს უსვამს, რომ ყირიმის მოლაპარაკების წარმატებით დამთავრება სსრ კავშირისა და გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ნაყოფიერი თანამშრომლობის განვითარების ფართო შესაძლებლობებს სახავს და ხელს შეუწყობს საერთაშორისო კლიმატის შემდგომ გაუმჯობესებას.

ყირიმის შეხვედრა, წერს გაზეთი, ნაკარნახევია მშვიდობის განმტკიცებისათვის გულწრფელი ზრუნვით და ამ შეხვედრის შედეგები ნაყოფიერ გავლენას მოახდენენ პოლიტიკურ კლიმატზე არა მარტო ევროპაში, არამედ მსოფლიოს სხვა რაიონებშიც. (საკდესი).

ბონი

ვ. ბრანდტის ინტერვიუ

21 სექტემბერი. (საკდესი). კანცლერმა ვ. ბრანდტმა ინტერვიუ მისცა გაზეთ „ზიუდდოიჩე ცაიტუნგს", რომელშიც ხაზი გაუსვა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურ მდივანთან ლ. ი. ბრეჟნევთან შეხვედრის განსაკუთრებით დიდ მნიშვნელობას.

ყველაზე მნიშვნელოვანი, თქვა მან, ის არის, რომ 1970 წლის 12 აგვისტოს მოსკოვში ხელშეკრულების დადების შემდეგ, ესე იგი ერთ წელზე მეტი ხნის შემდეგ შესამჩნევად გაუმჯობესდა ორი სახელმწიფოს ურთიერთობა. უკვე მოქმედებს ხელშეკრულება, რომელიც ჯერ არ არის რატიფიცირებული და არ მიუღია იურიდიული ძალა.

აქედან უნდა დავასკვნა, რომ შეგვიძლია მივაღწიოთ სახელშეკრულებო მოწესრიგებას დარგებში, რომლებშიც ორივე სახელმწიფოს საერთო ინტერესები აქვს. „მაგრამ, უნდა ითქვას, რომ უფრო მნიშვნელოვანია ის, რომ ორივე სახელმწიფო ჩაება ორმხრივი თვალსაზრისით ევროპის უშიშროების პრობლემების განხილვაში", — განაცხადა ბრანდტმა.

ევროპის უშიშროების უზრუნველყოფას მან უწოდა განსაკუთრებით დიდმნიშვნელოვანი საკითხი, რომელიც ცენტრალურ როლს შეასრულებს უახლოეს წლებში.

ვ. ბრანდტმა გამოთქვა რწმენა, რომ „საბჭოთა კავშირთან დადებული ხელშეკრულება, ისევე როგორც ხელშეკრულება პოლონეთის სახალხო რესპუბლიკასთან, რატიფიცირებული იქნება. ამ რატიფიკაციისათვის მზადება უკვე დიდი ხანია დაიწყო", — განაცხადა მან.

დელი

დიდი მნიშვნელობის დოკუმენტი

21 სექტემბერი. (საკდესი). ინდოეთის საზოგადოებრიობა ფართოდ იწონებს სსრ კავშირისა და ინდოეთის მშვიდობის, მეგობრობისა და თანამშრომლობის ხელშეკრულებას.

მთელ ქვეყანაში ეწყობა მიტინგები და კრებები ხელშეკრულების მხარდასაჭერად, რაც მოწმობს, თუ რა დიდი მნიშვნელობა ენიჭება აქ ამ უმნიშვნელოვანესი დოკუმენტის ხელმოწერას. ინდოეთ-საბჭოთა კავშირის მშვიდობის, მეგობრობისა და თანამშრომლობის ხელშეკრულების დადება, თქვა დელიში გამართულ მიტინგზე მშვიდობის მსოფლიო საბჭოს გენერალურმა მდივანმა რომეშ ჩანდრამ, — უდავოდ, უდიდესი მნიშვნელობის მოვლენაა.

ეს ხელშეკრულება, ხაზი გაუსვა რომეშ ჩანდრამ, ხელს უწყობს ორმხრივი მეგობრული ურთიერთობის განმტკიცებას, რომელიც წარმატებით ვითარდება ორ ქვეყანას შორის მრავალი წლის მანძილზე, და ემსახურება მშვიდობისა და საერთაშორისო უშიშროების უზრუნველყოფის საქმეს.

ლონდონი

„საერთო ბაზრის" წინააღმდეგ

21 სექტემბერი. (საკდესი). კონსერვატორთა მთავრობა წინასწარი განზრახვით ატყუებს ინგლისის მშრომელებს, როცა ამტკიცებს, „საერთო ბაზარში" დიდი ბრიტანეთის შესვლა ხელს შეუწყობს უმუშევრობის ზრდის შემცირებასა და ცხოვრების დონის ამაღლებას, განაცხადა ლეიბორისტული მთავრობის ეკონომიკის საკითხთა ყოფილმა მინისტრმა პიტერ შორმა ვულვერჰემპტონში გამოსვლისას.

„ეკესეულში" შესვლა, აღნიშნა პ. შორმა, არა მარტო მკვეთრად შეამცირებს ცხოვრების დონეს, არამედ დაუკარგავს კიდევაც დამოუკიდებლობას საგარეო პოლიტიკაში.

ოპოზიციური ლეიბორისტული პარტიის ლიდერმა ჰაროლდ უილსონმა ჰეილსოუენში გამოსვლისას მოუწოდა პარლამენტის წევრ ლეიბორისტებს ბრძოლა გამოუცხადონ კონსერვატორებს ევროპის ეკონომიურ გაერთიანებაში ინგლისის შესვლის საკითხის გამო, როცა ამ საკითხს პარლამენტში განიხილავენ.

„მცირე ევროპაში" ინგლისის შესვლის ოპოზიციის ზრდას მოწმობს ბევრი გამოკითხვის შედეგები. ეს გამოკითხვა მოეწყო ქვეყნის სხვადასხვა ქალაქში. ლონდონის პრესის მონაცემებით, ინგლისელთა 70 პროცენტზე მეტი „საერთო ბაზარში" შესვლის წინააღმდეგია.

ამ საკითხში თანამიმდევრული პოზიცია უკავია დიდი ბრიტანეთის კომუნისტურ პარტიას, რომელმაც მოუწოდა ინგლისის მშრომელებს გაილაშქრონ იმის წინააღმდეგ, რომ ინგლისი შეუერთდეს ევროპის ეკონომიურ გაერთიანებას რა პირობითაც უნდა იყოს ეს.

ნიუ-იორკი

პრემია — ზანგ მებრძოლს

21 სექტემბერი. (საკდესი). ნიუ-იორკში გაიმართა საზეიმო ცერემონია, რომელზეც გადასცეს ზანგთა ხელოვნების აკადემიის ყოველწლიური პრემია. ეს პრემია მიენიჭა ჯორჯ ჯექსონის წიგნს „წერილები საპატიმროდან". პრემია გადაეცა ერთ-ერთ იმ „სოლედადელი ძმის" დედას, რომელიც ერთი თვის წინათ მხეცურად მოკლეს კალიფორნიის სან-კვენტინის საპატიმროში.

„წერილები საპატიმროდან" ამაღელვებლად მოგვითხრობს ამერიკელ ზანგთა ტრაგიკულ ბედზე, ამერიკის საპყრობილეებში არსებულ თვითნებობაზე, რასიზმსა და მხეცობაზე.

გაზეთი „ნიუ-იორკ ტაიმსი" ჯორჯ ჯექსონისადმი მიძღვნილ სტატიაში ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ საპატიმროსა და პოლიციის ხელისუფალთ იგი მიაჩნდათ „საფრთხედ საზოგადოებისადმი". სწორედ ამიტომ გაუსწორდნენ ასე სასტიკად მას და ამით კიდევ ერთი პოლიტიკური დანაშაული ჩაიდინეს.

ვაშინგტონი

სენატორი აკრიტიკებს

21 სექტემბერი. (საკდესი). დემოკრატმა სენატორმა ჯორჯ მაკგოვერნმა გააკრიტიკა პრეზიდენტ ნიქსონის საგარეო და საშინაო პოლიტიკა და მოითხოვა, რომ ამერიკამ დაუყოვნებლივ გაიყვანოს მთელი თავისი ჯარები სამხრეთ ვიეტნამიდან.

ეს განაცხადა მან ჰონოლულუში (ჰავაის შტატი) ამერიკის შრომის ფედერაციის — საწარმოო პროფკავშირთა კონგრესის ადგილობრივი პროფკავშირული გაერთიანების ყრილობაზე.

სენატორმა, რომელმაც ახლახან იმოგზაურა სამხრეთ ვიეტნამში, მკვეთრად დაგმო თხიეუს ანტიხალხური მარიონეტული რეჟიმი, რომელიც მხოლოდ ამერიკელთა ხიშტებს ეყრდნობა. მან აღნიშნა, რომ ეგრეთწოდებული „პრეზიდენტის არჩევნები", რომელიც 3 ოქტომბრისათვის არის დანიშნული სამხრეთ ვიეტნამში, სხვა არა არის რა, თუ არა აშკარა „ყალთაბანდობა".

ჯ. მაკგოვერნი შეეხო საგანგებო ეკონომიურ პროგრამას, რომელიც ამას წინათ გამოაცხადა პრეზიდენტმა ნიქსონმა, და აღნიშნა, რომ იგი პირველ ადგილზე აყენებს კორპორაციებისა და ბიზნესმენების ინტერესებს მშრომელთა ინტერესების საზიანოდ.

ჰავანა

ფიდელ კასტროს გამოსვლა

21 სექტემბერი. (საკდესი). შაქრის მრეწველობა კვლავ ეროვნული ეკონომიკის წამყვანი დარგი იქნება, განაცხადა, კუბის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა, რევოლუციური მთავრობის პრემიერ-მინისტრმა ფიდელ კასტრომ.

მან საბოლოო სიტყვა წარმოთქვა შაქრის ლერწმის მოყვანა-მოყვანის სპეციალისტთა პირველ ეროვნულ თათბირზე.

ფიდელ კასტრომ მოუწოდა მშრომელებს განუხრელად გააფართოონ და გაალრმაონ თავიანთი ცოდნა, გაბედულად დანერგონ უხვმოსავლიანი ჯიშები.

ფიდელ კასტრომ ხაზგასმით აღნიშნა, თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს საბჭოთა ინჟინრებისა და ტექნიკოსების დახმარებას ლერწმის მოსავლის აღების მექანიზაციაში.

კაირო

პატრიოტთა წარმატებანი

21 სექტემბერი. (საკდესი). პრესის სააგენტოს „განთავისუფლების" მონაცემებით, 6-15 სექტემბერს განთავისუფლების სახალხო შეიარაღებული ძალების მებრძოლებმა კუანგჩის პროვინციაში მწყობრიდან გამოიყვანეს მოწინააღმდეგის 230 ჯარისკაცი და ოფიცერი, ჩამოაგდეს 14 თვითმფრინავი და ვერტმფრენი, გაანადგურეს 14 სამხედრო მანქანა და ჩაძირეს საბრძოლო გემი.

წუხელ პატრიოტებმა საიგონის ჩრდილოეთ გარეუბანში ააფეთქეს სამხედრო მასალების დიდი საწყობი.

მოზაიკა

● [illegible] 24 დამოუკიდებელმა სახელმწიფომ უშიშროების საბჭოს თავმჯდომარეს [illegible] მოიწვიოს უშიშროების საბჭოს სხდომა ნამიბიის მდგომარეობის განსახილველად. მრავალი წლის განმავლობაში ნამიბია (სამხრეთ-დასავლეთ აფრიკა) უკანონოდ ოკუპირებულია სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკის მიერ, რომლის მთავრობა ნერგავს რასისტულ წესწყობილებას ამ ქვეყანაში.

● ცნობილი გახდა ახალი ფაქტები იმის შესახებ, რომ ისრაელის ხელისუფალნი აშკარად აპირებენ ანექსია უყონ ოკუპირებულ არაბულ ტერიტორიებს. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის პალესტინელ ლტოლვილთა დახმარებისა და სამუშაოთა ორგანიზაციის ახლო აღმოსავლეთის სააგენტოს მოხსენების მონაცემებით მარტო ამ ბოლო ხანს ისრაელის ხელისუფლებმა ღაზის დაპყრობილი რაიონიდან განდევნეს 15 ათასზე მეტი კაცი.

● რეაქციულ მემარჯვენე დაჯგუფებათა წევრებმა ბომბები ააფეთქეს ურუგვაის დედაქალაქის ფართო ფრონტის ერთ-ერთი კომიტეტის შენობასა და ფრონტის ორი აქტივისტის სახლებში. აფეთქებამ მნიშვნელოვანი ზარალი გამოიწვია.

● ლონდონში გაიხსნა ადამიანთა ჯანმრთელობაზე თამბაქოს წევის გავლენის საკითხისადმი მიძღვნილი მეორე საერთაშორისო კონფერენცია. კონფერენციაში მონაწილეობს 23 ქვეყნის 350 წარმომადგენელი. კონფერენცია მიზნად ისახავს ინფორმაციის გაცვლას თამბაქოს წევის წინააღმდეგ ბრძოლის საქმეში და ადამიანის ჯანმრთელობაზე თამბაქოს წევის მავნე გავლენის შესუსტების მეთოდებისა და საშუალებების შემუშავებას.

● იემენის არაბთა რესპუბლიკის ახალი მთავრობის მინისტრებმა, რომელიც 18 სექტემბერს შეადგინა მ. ალ-აინიმ, ფიცი დადეს ქვეყნის რესპუბლიკური საბჭოს თავმჯდომარის ა. ალ-არიანის წინაშე. ჟურნალისტებისათვის გაკეთებულ განცხადებაში პრემიერ-მინისტრმა ალ-აინიმ ხაზგასმით აღნიშნა ქვეყნის ის მისწრაფება, რომ განახორციელოს პოზიტიური ნეიტრალიტეტისა და მიუმხრობლობის პოლიტიკა, განავითაროს ურთიერთობა არაბულ და სხვა მეგობარ სახელმწიფოებთან.

● მაინის ფრანკფურტის სავალუტო ბირჟაზე აღინიშნა ამერიკული დოლარის ყველაზე დაბალი ოფიციალური კურსი დასავლეთგერმანული მარკის მიმართ მას შემდეგ, რაც გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკაში მიმდინარე წლის მაისში შემოიღეს მარკის თავისუფლადმერყევი კურსი. დღევანდელი კურსით 3,3575 მარკა უდრიდა ერთ დოლარს, რაც ნიშნავს დასავლეთგერმანული მარკის ფაქტიურ რევალვაციას 9 პროცენტით.

ფაქტები

ჯერ კიდევ დიდი ხნის წინათ გვატემალის ჩრდილოეთში, აგრეთვე სამხრეთში პალინასა და სან-ვისენტე-პიკაიაში აღმოაჩინეს რამდენიმე, მართლაც რომ შემზარავი სასაფლაო. როგორც მექსიკის ჟურნალი „ოპოსისიონი" იტყობინებოდა, თვალთაგან მოფარებულ ადგილებში ნახეს ადამიანის ძვლების გროვა, დაფლეთილი ტანისამოსი, თოკის ნაგლეჯები, დამტვრეული მავთულები. როგორც ჩანს, მოკვლამდე მათ აწამებდნენ. ყველა ისინი იმ ტერორის მსხვერპლნი არიან, რომელსაც პრეზიდენტი კარლოს არანა ოსორიო აღვივებს ქვეყანაში.

თითქმის ყოველდღე, გზისა თუ მდინარის პირას, ნაპრალებსა თუ თხრილებში ნახულობენ უთავო ან იმდენად დამახინჯებულ გვამებს, რომ ვინაობის დადგენა შეუძლებელია. მაგრამ სისხლიანი რეპრესიების მსხვერპლთა ზოგიერთი სახელი მაინც გახდა ცნობილი: „სან კარლოსის" უნივერსიტეტის სამართლის პროფესორი ხულიო კამეო ერერა, გლეხთა ხელმძღვანელი ტერესო დე ხესუს ოლივა (იგი მოკლეს ავტომატის ჯერით, როდესაც ეკლესიიდან გამოდიოდა მეუღლესთან და შვილთან ერთად), პროფკავშირული ლიდერი ხაიმე მონხე დონისი, სტუდენტთა მეთაური ხუან ლუის მოლინა... განსაკუთრებით შეაძრწუნა გვატემალელები პარლამენტის დეპუტატის, ინვალიდის ადოლფო მისანგოსას მოკვლამ, რომელიც მხოლოდ ხელისსამართავი ეტლის საშუალებით მოძრაობდა. მგზნებარე პატრიოტი და უშიშარი ადამიანი პარლამენტში ხშირად ამხილებდა მთავრობის დანაშაულებრივ მოქმედებას... იგი მოკლეს ხალხმრავალ ქუჩაში, დედაქალაქის ცენტრში — ქალაქ გვატემალაში. მას ესროლეს ახლოდან, პირდაპირ. პოლიციამ „ვერ შეძლო" მკვლელთა მოძებნა, ისევე როგორც ამ ტრაგიკული ამბის დამსწრეთა გამოძებნა.

გარდა პოლიციისა და ოფიციალური ორგანოებისა, ხელისუფალთა წაქეზებით პატრიოტებზე „ნადირობენ" პროფაშისტური ტერორისტული ორგანიზაციები „მანო", „ნოა", „მანო ბლანკა", რომლებიც აშკარად აცხადებენ თავიანთ ამოცანას — ფიზიკურად მოსპონ კომუნისტები და სხვა დემოკრატები. ისინი მჭიდროდ არიან დაკავშირებულნი მმართველ წრეებთან. ამერიკული გაზეთი „კრისჩენ საიენს მონიტორი" წერდა: „მემარჯვენე ტერორისტები (ყველას მიაჩნია, რომ ისინი სარგებლობენ სამხედრო წრეების და შესაძლებელია პრეზიდენტ არანას მხარდაჭერით) ატარებენ თავიანთ საკუთარ, კონტროლს დაუქვემდებარებელ მკვლელობის, წამების კამპანიას: ამაში შედის გამოჩენილი პოლიტიკურ მოღვაწეთა მოკვლაც, რომლებიც მემარცხენე შეხედულებებს იზიარებენ. მარტო ამ უკანასკნელი ექვსი თვის მანძილზე ტერორისტული აქციების მსხვერპლი გახდა 500-მდე გვატემალელი".

გვატემალაში სისხლი იღვრება

საკდესის მიმოხილვა

გვატემალაში ყოველდღე საშუალოდ ოთხ ადამიანს კლავენ.

მმართველი წრეები სისხლიანი ტერორით ცდილობენ ჩაახშონ პატრიოტული და დემოკრატიული ძალების ბრძოლა რეაქციის, ამერიკის შეერთებული შტატების მონოპოლიების გაბატონებული მდგომარეობის წინააღმდეგ, ამერიკის მონოპოლიებმა შეაღწიეს ამ პატარა ლათინურამერიკული ქვეყნის (მოსახლეობა ხუთ მილიონს ითვლის) სოციალურ-ეკონომიური ცხოვრების ყველა სფეროში.

ჩრდილოეთამერიკელ ბიზნესმენებს უმნიშვნელოვანესი პოზიციები უჭირავთ გვატემალის ეკონომიკაში და ქვეყანა გადააქციეს ამერიკის შეერთებული შტატების სასოფლო-სამეურნეო დანამატად. თუმცა გვატემალას ყველა პირობა აქვს ეროვნული ეკონომიკის განვითარებისათვის, იგი მაინც რჩება ათეული წლების მანძილზე ჩამორჩენილ აგრარულ სახელმწიფოდ, რომელსაც ზიზღით „ყავის რესპუბლიკას" უწოდებენ.

ქვეყანა სპეციალდება ყავისა და ბანანების წარმოებაზე, რომელიც შეადგენს მისი ეროვნული ექსპორტის ნახევარზე მეტს და უმთავრესად ამერიკის შეერთებულ შტატებში იგზავნება. ყავის წარმოებაში გვატემალას მეოთხე ადგილი უჭირავს მსოფლიოში, მაგრამ მახინჯი, ეკონომიკის ცალმხრივი განვითარების წყალობით იგი იძულებულია შემოიტანოს არა მარტო ტექნიკა და მოწყობილობა, არამედ სურსათიც და სამრეწველო საქონელიც. ამის გამო გვატემალას ვერაფრით ვერ დაუღწევია თავი ვალებისათვის, რომლებიც წლიდან წლამდე იზრდება.

ადგილობრივი და საზღვარგარეთელი მემამულეები, რომლებიც შეადგენენ მოსახლეობის 2,2 პროცენტს, ფლობენ მიწის ფართობის 72,3 პროცენტს, მაგრამ დასამუშავებელი მიწის მხოლოდ მეხუთედს თუ იყენებენ. დანარჩენი მივიწყებულია, მაშინ როდესაც გლეხთა უმრავლესობას მიწის ნაგლეჯიც კი არ გააჩნია.

ამერიკელი საქმოსნები ამ სიტყვის პირდაპირი მნიშვნელობით, ფლობენ ამ ქვეყნის „ქარხნებს, გაზეთებს, გემებს...", „იუნაიტედ ფრუტ კომპანის", „ინტერნეშნლ რეილუეიზ ოფ სენტრალ ამერიკას", „ემპრესა ელექტრიკა დე გვატემალას" და სხვა კომპანიებს ეკუთვნით თითქმის ყველა ყავისა და ბანანის პლანტაციები, რკინიგზა და საავტომობილო გზები, ელექტროსადგურები, კავშირგაბმულობის საშუალებები. ისინი კონტროლს უწევენ საფინანსო და კვების მრეწველობას. მათ მინიჭებული აქვთ კაპიტალის თავისუფალი შემოტანისა და გატანის უფლება. მათი ინვესტიციები 100 მილიონ დოლარს აღემატება.

ამით აიხსნება გვატემალის მშრომელთა მძიმე ეკონომიური მდგომარეობა. შრომისუნარიანი მოსახლეობის მესამედს სამუშაო არ გააჩნია. შემოსავალი ერთ სულ მოსახლეზე ყველაზე დაბალია ლათინური ამერიკის კონტინენტზე. ამერიკის შეერთებული შტატები კონტროლს უწევენ არა მარტო ქვეყნის ეკონომიკას, არამედ პოლიტიკასაც. ისინი ერევიან გვატემალის საშინაო საქმეებში, ნიშნავენ და თავიდან იცილებენ თავიანთი მიზნებისათვის გამოსადეგარ პრეზიდენტებს.

1951 წელს გვატემალის პატრიოტულმა ძალებმა დიდი გამარჯვება მოიპოვეს. ქვეყნის პრეზიდენტად არჩეულ იქნა გამოჩენილი პროგრესული მოღვაწე პოლკოვნიკი ხაკობო არბენსი. მან „იუნაიტედ ფრუტ კომპანის" მიწების ნაციონალიზაცია მოახდინა. მოკლე დროში 100 ათასმა გლეხის ოჯახმა 500 ათასამდე ჰექტარი მიწა მიიღო. ორჯერ გადიდდა მუშათა ხელფასი, პირველად გვატემალის ისტორიაში მუშებისათვის შემოღებულ იქნა სოციალური დაზღვევა.

მაგრამ ვაშინგტონს არ უნდოდა შერიგებოდა მოვლენების ამგვარ მსვლელობას. 1954 წელს მეზობელ ნიკარაგუასა და გონდურასის ტერიტორიებიდან მოეწყო შეიარაღებული ინტერვენცია. გვატემალაში სისხლმა მდინარესავით იწყო დენა, არბენსის მთავრობის ყველა სოციალურ-ეკონომიური რეფორმა გაუქმდა, დაიწყო მშრომელთა უფლებებზე შეტევა. მმართველმა წრეებმა სასტიკი რეპრესიები გააჩაღეს პატრიოტების წინააღმდეგ, მაგრამ გვატემალელი ხალხის ნება ვერ გატეხეს. მთებში წარმოიქმნა პარტიზანული ბრძოლის კერები.

გვატემალის დღევანდელი პრეზიდენტი არანა, რომელიც ხელისუფლებას გასული წლის ზაფხულში ჩაუდგა სათავეში, კადრის ოფიცერია. მან „სახელი გაითქვა" სასტიკი სადამსჯელო ოპერაციებით: ტყუილად როდი მიიღო მან ხალხისაგან სახელწოდება „ტურა". მაგრამ, მიუხედავად იმისა, რომ პრეზიდენტის სავარძელში ჩაჯდა და გენერალიც კი გახდა, მაინც „ტურად" დარჩა.

ბევრი რამ მოწმობს, რომ სისხლიან რეპრესიებს უშუალოდ ვაშინგტონი აძლევს მიმართულებას. ასე, მაგალითად, პრეზიდენტის სასახლეში ყოველ გვატემალელზე ერთი ამერიკელი მაინც მოდის, რომელიც სინამდვილეში წყვეტს საქმეებს. ქვეყანაში იმყოფება ათასზე მეტი ამერიკელი „მრჩეველი", რომლებიც წვრთნიან არმიასა და პოლიციას.

გვატემალაში სისხლი იღვრება. ამ საქმეში პასუხისმგებლობა პირველ ყოვლისა ამერიკის შეერთებულ შტატებს ეკისრება, რომლებიც თავიანთი პოლიტიკური და ეკონომიური ინტერესების დასაცავად იყენებენ ლათინური ამერიკის ყველაზე საზიზღარ და ყველაზე სისხლიან ტირანულ რეჟიმებს.

ბრიუსელი

ასტრონავტიკოსთა კონგრესზე

21 სექტემბერი. (საკდესი). გუშინ საზეიმო ვითარებაში გაიხსნა ასტრონავტიკოსთა 22-ე საერთაშორისო კონგრესი, რომელშიც მონაწილეობს 36 ქვეყნის, მათ შორის საბჭოთა კავშირისა და სხვა სოციალისტური ქვეყნების, 600-მდე მეცნიერი.

გახსნის ცერემონიაზე განსაკუთრებით აღინიშნა, რომ წელს შესრულდა 10 წელი, რაც პირველად გაფრინდა კოსმოსში ადამიანი — იური გაგარინი. დღეს ჩვენ პატივს ვცემთ ი. ა. გაგარინის ხსოვნას. მისი გაფრენით ხორცი შეისხა კაცობრიობის დიდი ხნის ოცნებამ, თქვა ასტრონავტიკოსთა საერთაშორისო ფედერაციის პრეზიდენტმა პროფესორმა ა. ჟომოტმა კონგრესის გახსნაზე.

„10 წელი ვარსკვლავეთის გზით" — ასე ეწოდა სსრ კავშირის კოსმონავტი მფრინავის, საბჭოთა კავშირის გმირის ბორის ეგოროვის გამოსვლას, რომელიც უდიდესი ყურადღებით მოისმინეს შეკრებილებმა.

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური მდივნის სახელით კონგრესის მონაწილეებს მიესალმა ა. აბდულ-ხანი.

კონგრესის გახსნაზე გამოვიდა აგრეთვე ამერიკის კოსმოსური ხომალდის „აპოლონ-15"-ის მეთაური დევიდ სკოტი, რომელმაც ილაპარაკა მთვარეზე ხომალდის გაფრენის პირველ მეცნიერულ შედეგებზე.

ძალადობას ბოლო არ უჩანს

ბელფასტი, ლონდონდერი, ნიური და ჩრდილოეთ ირლანდიის სხვა ქალაქები ცეცხლის ალშია გახვეული. ბომბების აფეთქება, ავტომატების ჯერი ყოველდღიურად გაისმის ქალაქების კათოლიკურ რაიონებში. ასობით ოჯახი ტოვებს სახლ-კარს, ქონებას, რათა თავი დააღწიოს ინგლისელ ჯარისკაცთა ძალადობას.

სურათზე: ცეცხლის ალში გახვეული ბელფასტის კათოლიკური უბნები.

ფოტო კამერა პრეს-საკდესისა.

პრაღა

დამთავრდა ბრნოს ბაზრობა

21 სექტემბერი. (საკდესი). დაიხურა მე-13 საერთაშორისო მანქანათმშენებლობის ბაზრობა ქალაქ ბრნოში — სოციალისტური ჩეხოსლოვაკიის ერთ-ერთ უდიდეს სამრეწველო ცენტრში, რომელშიც მონაწილეობდა 30 ქვეყანა.

ბაზრობაზე დადებული კონტრაქტების საერთო ღირებულებამ გადააჭარბა 16,5 მილიარდ კრონს — ეს არის რეკორდული შედეგი მისი არსებობის მთელი ისტორიის მანძილზე. ამ თანხის 87 პროცენტი მოდის საბჭოთა კავშირსა და სხვა სოციალისტურ ქვეყნებზე.

ქალაქ მორავის დუკოვანში სსრ კავშირისა და ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტური რესპუბლიკის სპეციალისტთა ერთობლივი მეცადინეობით გათვალისწინებულია აშენდეს ჩეხოსლოვაკიაში მესამე ატომური ელექტროსადგური. გენერალურ კონტრაქტს ამის შესახებ ბრნოს ბაზრობაზე ხელი მოაწერეს „შკოდაექსპორტის" და სრულიად საკავშირო გაერთიანება „ტეხნოპრომექსპორტის" წარმომადგენლებმა.

საბჭოთა მხარე მოამზადებს სადგურის პროექტს, მიაწვდის მისი ატომური კომპლექსის ტექნოლოგიურ მოწყობილობას, გადასცემს ტექნიკურ დოკუმენტაციას მოწყობილობის წარმოებისათვის ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტური რესპუბლიკის საწარმოებში.

მუშაობის უკანასკნელ დღეს ბაზრობას ეწვივნენ ჩეხოსლოვაკიის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი გ. ჰუსაკი და ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე ლ. შტროუგალი. სტუმრებმა დაათვალიერეს ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტური რესპუბლიკის, საბჭოთა კავშირისა და სხვა სოციალისტური ქვეყნების ექსპოზიციები.

პორტუგალიის მოსახლეობა

მადრიდი. 21 სექტემბერი. (საკდესი). პორტუგალიის მოსახლეობა ამჟამად შეადგენს 8.6 მილიონს. უკანასკნელი ათი წლის მანძილზე იგი ორი პროცენტით შემცირდა, წერს ესპანური გაზეთი „ინფორმასიონესი".

ქვეყნის მოსახლეობის მკვეთრი შემცირება, წერს გაზეთი, უკავშირდება, ერთი მხრივ კოლონიურ ომს, რომელსაც აფრიკაში ეწევა პორტუგალია, და, მეორე მხრივ, პორტუგალიელთა ემიგრაციას ევროპის ქვეყნებში სამუშაოს საძებნელად.

აღმოაჩინეს მოპარული სურათი

რომი. 21 სექტემბერი. (საკდესი). იტალიის პოლიციამ აღმოაჩინა პატარა სოფელ პიევე-დი-კადოროს ეკლესიიდან 31 აგვისტოს მოპარული ტიციანის სურათი. ეს სოფელი სახელგანთქმული მხატვრის სამშობლოა.

ქურდები დაიჭირეს ქალაქ პადუის ცენტრში ხანგრძლივი დევნის შემდეგ. დაპატიმრებულია 6 კაცი. სურათი ამოიღეს მანქანის საბარგულიდან. იგი ოდნავ წაჩხაპნილია. ვენეციაში პოლიციამ დააპატიმრა ოთხი კაცი, რომლებზეც ეჭვია მიტანილი, რომ მოიპარეს იტალიის აღორძინების ეპოქის ხელოვნების ხუთი ნაწარმოები. ეს სურათები შეფასებულია 250 მილიონ ლირად.

კიბეზე აღსრულებული რეკორდსმენი

ინგლისისა და საფრანგეთის ნაპირებს შორის მდებარე პა-დე-კალეს სრუტის გადალახვის მრავალი შესაძლებლობა არსებობს: თვითმფრინავი, ბორანი, მოტორიანი ან აფრიანი ნავი... არიან სპორტსმენები და საკმაოდაც ბევრნი, რომლებმაც ცურვით დაძლიეს ეს ზღუდე.

მაგრამ არც ერთი ეს ხერხი არ გამოადგებოდა ინგლისელ ჯორჯ მოქსს, რომელმაც გადაწყვიტა ახალი ფურცელი ჩაეწერა ზღვათა დაპყრობის ისტორიაში. მან საბოლოოდ დაიჯერა, რომ პა-დე-კალეს გადალახავდა პატარა პლატფორმაზე დადგმულ სამოიბრო კიბეზე მდგომი, რომელსაც კატარღა წაიყვანდა ბუქსირით.

მიუხედავად იმისა, რომ ზღვა წყნარი იყო „რეკორდის" დამყარება ვერ მოხერხდა. მაგრამ ჯორჯს როდი დაუკარგავს იმედი. იგი კვლავ შეეცდება გაიმეოროს ცდა: რას არ იზამს კაცი ფულის გულისათვის.

ფოტო გაზეთ „დეილი მირორიდან" (ინგლისი).

დღეს ჩვენი რესპუბლიკის რაიონებში

ახმეტა

გვატყობინებს ჩვენი საკუთარი კორესპონდენტი
ა. თვალიაშვილი

კულტურის ახალი კერები

რაიონის კულტურულ-საგანმანათლებლო დაწესებულებათა ქსელს წლეულს კიდევ 7 ახალი ობიექტი შეემატა. სოფელ ზემო ალვანში გაიხსნა კულტურის სახლი, ბირკიანში — სასოფლო კლუბი, კოლოთოსა და ახშაანში — სასოფლო კლუბი და ბიბლიოთეკა, ხოლო ქ. ახმეტაში — საბავშვო ბიბლიოთეკა. ამჟამად რაიონის მოსახლეობას ემსახურება 5 კულტურის სახლი, 21 სასოფლო კლუბი და 32 მასობრივი ბიბლიოთეკა.

„ბახტრიონი" მშრომელთა სუფრას

დიდი ხანი არ არის, რაც ქართველმა მეღვინეებმა სამარკო ღვინო „ბახტრიონი" შექმნეს, და მან უკვე ჰპოვა საერთაშორისო აღიარება. „ბახტრიონმა" საერთაშორისო დეგუსტაციებზე ორი ოქროს მედალი დაიმსახურა და მტკიცედ დაიმკვიდრა ღირსეული საპატიო ადგილი ქართულ ღვინოებს შორის. წლეულს დასამზადებლად შეირჩა და დასამზადებელ ღვინის ქარხნებს გადაეცა 30 ათასი დეკალიტრი „ბახტრიონის" მასალა. რაც ნავარაუდევს 10 ათასი დეკალიტრით აღემატება.

ახმეტური კონსერვები

სულ უფრო იზრდება ახმეტური კონსერვების წარმოება. თუ ამ რამდენიმე წლის წინათ საკონსერვო ქარხანა წლიურად 300-400 ათას ქილა კონსერვს უშვებდა, შარშან 3.600 ათასი პირობითი ქილა კონსერვი და მურაბა მისცა სამშობლოს. წლეულს ქარხანამ 8 თვეში 1.997.300 პირობითი ქილა კონსერვი და მურაბა გამოუშვა, რაც 239 ათასი ქილით აღემატება გეგმით გათვალისწინებულს.

გზა მთათუშეთისაკენ

მთათუშეთი საქართველოს ერთ-ერთი ულამაზესი კუთხეა. აქ ოდესღაც მეტი პატარა სოფელია გაერთიანებული ომალოს სასოფლო საბჭოში. ეს მხარე განთქმულია თავისი თვალწარმტაცი ბუნებით, ფიჭვის ტყეებით. შესანიშნავი წყლითა და ჰაერით. მდიდარია ალპური საძოვრებით.

მთათუშეთი ოდითგანვე იზიდავს ადამიანს. მაგრამ ბუნებრივი ჯანმრთელობის კერა და აურაცხელი სიმდიდრე თითქმის აუთვისებელი რჩებოდა უგზოობის გამო. ახლა კი ოცნება ფრთებს ისხამს. აქ დაიწყო თორღვას აბანო-ომალოს 36-კილომეტრიანი საავტომობილო გზის მშენებლობა, რომელიც ერთ-ერთი ულამაზესი ტრასა იქნება რესპუბლიკაში.

• • •

სურათზე: სოფელ ომალოს ხედი. შორს მოჩანს კესელოს ციხე.
ფოტო ვ. ცხაოშვილისა.

გიწვევთ კონცერტებზე

დღეს თბილისში იწყება ფესტივალი „მზიური საქართველოს ხელოვნება"

[illegible] გაიმართება ფესტივალი „მზიური საქართველოს ხელოვნება". ჩვენი დედაქალაქის სტუმრები და თბილისელები ნახავენ მსოფლიოში აღიარებული ქართველი ოსტატების გამოსვლას, იმათ, ვისაც აღტაცებით უკრავდნენ ტაშს როგორც საბჭოთა კავშირის მრავალ კუთხეში, ისე მსოფლიოს თითქმის ყველა ქვეყანაში.

22 სექტემბერს მაყურებელთა წინაშე გამოვა საქართველოს ხალხური სიმღერისა და ცეკვის სახელმწიფო დამსახურებული ანსამბლი, კოლექტივი, რომელმაც შორეულ კანადაში ახახლა მშობლიური ხელოვნება.

23 და 25 სექტემბერს კვლავ მოვუსმენთ პოპულარული ვოკალურ-ინსტრუმენტული ანსამბლის „ორერას" კონცერტებს. 26-ში ვიხილავთ სახელმოხვეჭილ საქართველოს ხალხური რებულ ანსამბლს.

ფილარმონიის მცირე დარბაზში კონცერტებს გამართავენ საქართველოს სახელმწიფო დამსახურებული სიმფონიური ორკესტრი (22 სექტემბერს), ხალხური საკრავების ორკესტრი და ვოკალური ანსამბლი „გორდელა" (23 სექტემბერს) და საქართველოს სახელმწიფო ფილარმონიის კამერული ორკესტრი (24 სექტემბერს).

გიწვევთ ფესტივალის კონცერტებზე, სადაც შეხვდებით თქვენს საყვარელ მომღერლებსა და მოცეკვავეებს, დატკბებით ქართული ცეკვის ეშხითა და სილამაზით, ნატიფი, დახვეწილი და ორიგინალური ქართული სიმღერებით.

ქუთაისის თეატრების ახალი სეზონი

[illegible] ლის „აბესალომ და ეთერი", რომლის დამდგმელი [illegible] ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწე გ. გაჩეჩილაძე.

სპექტაკლში მთავარ პარტიებს ასრულებდნენ — სსრ კავშირის სახალხო არტისტი ზ. ანჯაფარიძე, რესპუბლიკის დამსახურებული არტისტი გ. დოლიძე, ა. კანკია, ა. ფხაკაძე, ი. [illegible]თელაძე და სხვები.

ამ შვიდ საოპერო სპექტაკლთან ერთად, რომლებიც გასულ სეზონში დაიდგა, გათვალისწინებულია წელს უჩვენონ აგრეთვე ჩაიკოვსკის „ევგენი ონეგინი", ჩოლოყაშვილის [illegible]

[illegible] ატრმა ახალი სეზონის პრემიერად ნორჩ მაყურებელს უჩვენა გ. ჰეჯინაძის „ტანჩია". სპექტაკლი დადგა მ. ფურცხვანიძემ, მხატვრობა ეკუთვნის რესპუბლიკის დამსახურებულ მხატვარს გ. ბერეჩიკიძეს. მუსიკა გ. ჩირაძის, ქორეოგრაფია ა. სირბილაძის.

მიმდინარე სეზონის რეპერტუარში აგრეთვე ახალი წარმოდგენები ტ. ხაჯთასის „თხუპნია", ნ. კემულარიას „ვარსკვლავბიჭუნა", ფ. ბაუმის „პირიმზე".

შ. ჯავახაძე,
„კომუნისტის" საკ. კორ.

უ შ ბ ა და უშბელები

ცად აზიდული და მარად თოვლით დაფარული უშბა მსოფლიოს ტურისტების ყურადღების ცენტრშია. მისი ხილვით მოხიბლულთ მაღალმთიანი მესტია არასოდეს არ დაავიწყდებათ. არ დაავიწყდებათ ამ ზვიადი მთის შვილებიც, მთებივით ამაყი და ამავე დროს ხაოცრად კეთილი ბუნების ადამიანები, მათი შრომისმოყვარეობა...

უშბა ზღვის დონიდან 4.710 მეტრის სიმაღლეზეა, მისი ორი წვერო — ჩრდილოეთისა და სამხრეთისა უფრო მეტად ნისლშია გახვეული. უშბის სანახავად ჩამოსული ტურისტები სანამ მწვერვალს არ იხილავენ, მრავალი დღეც რომ გავიდეს, არ დაბრუნდებიან უკან. ასე იყო ამ დღეებშიც. არ იქნა და არა, ნისლი არ მოსცილდა უშბას. მოსკოველი ტურისტები — დოცენტები გ. ზუბარევი და ჯ. სავლოვი უშბის ხილვით დაინტერესებულნი. 10 დღეღამეს უცდიდნენ უშბის მწვერვალების გამოჩენას, სანამ ნისლებისგან განთავისუფლდებოდა...

უშბის ძირას აშენებულია მესტიის ტურბაზის შიხრის ფილიალი (გამგე ჯ. კვიციანი). აქ ყაბარდო-მალყარეთიდან ბეჩოს გადასასვლელით (ზღვის დონიდან 3.375 მეტრი) ჩამოდიან ტურისტები მოსკოვიდან, ლენინგრადიდან, კიევიდან, ბალტიისპირეთიდან, სსრ კავშირის ყველა რესპუბლიკიდან, აგრეთვე საზღვარგარეთის ქვეყნებიდან. ფილიალმა წელს გეგმით ნავარაუდევ 3 ათას ტურისტს გარდა სხვა მრავალი მიიღო და გულითადად გაუმასპინძლდა.

უშბის ძირას, მდინარე დოლრას ხეობაში გაშლილია მესტიის რაიონის ერთ-ერთი დიდი სოფელი ბეჩო. სოფელში 313 კომლი ცხოვრობს. რევოლუციამდე ბეჩო ბალსქვემოურთ სადადეშქელიანო სვანეთის ცენტრი იყო, სამაზრო ცენტრი. მაგრამ რა?! სილატაკე და ჩამორჩენილობა იყო ბეჩოში. სამაზრო ცენტრში მხოლოდ ერთი სავაჭრო უბანი იყო. სწავლა-განათლებაზე ხომ ლაპარაკიც ზედმეტი იყო.

ახლა კი ბეჩოში არის საშუალო, რვაწლიანი და 3 დაწყებითი სკოლა 300-ზე მეტი მოსწავლით, უმაღლესი განათლების მქონე მასწავლებლებით. საბავშვო ბაღი, 2 სასოფლო კლუბი დოლასიფში (ბეჩოს ცენტრში) და მეზერში, 3 ბიბლიოთეკა, საავადმყოფო, აფთიაქი, ფოსტა თავისი ფილიალით, საფერშლო-სამეანო პუნქტი, სატყეო უბანი, სავეტერინარო უბანი, 2 სასურსათო, 3 სამრეწველო, ერთი სამეურნეო მაღაზია, სასადილო, სასაუზმე, პურის საცხობი. სოფელი განათებულია ელექტრობით. არის რადიო, ტელეფონი, დაქრიან მსუბუქი მანქანები. ყველაფერი ეს და სხვა სიკეთე, რომლითაც განახლებული ბეჩოს მცხოვრებლები სარგებლობენ, საბჭოთა ხელისუფლების წლებშია მოპოვებული.

სასოფლო საბჭო (თავმჯდომარე ს. კვიციანი) განიხილავს საზოგადოებრივი წესრიგის საკითხებს. სოფელში წელს არცერთი დანაშაული არ მომხდარა. ტარდება სოფლის ყრილობები. სესიებზე და სასოფლო საბჭოს სხდომებზე განიხილავენ აქტუალურ საკითხებს. დიდი ყურადღება ექცევა აგრეთვე სანიტარული წესრიგის დაცვას.

ბეჩოში არის ლენინის სახელობის კოლმეურნეობა (თავმჯდომარე ი. ხორგუანი). კოლმეურნეობის წამყვანი დარგია მეცხოველეობა. 580 სული მსხვილფეხა რქიანი საქონლის ნაცვლად ჰყავთ 623 სული, მათ შორის 182 ძროხა. წელს მეცხოველეებმა მიიღეს და გაზარდეს 141 ხბო. წველადობის გეგმებიც გადაჭარბებით სრულდება.

ტერო ფანგანი 1951 წლიდან მუშაობს მწველავად. იგი ყოველწლიურად გადაჭარბებით ასრულებს გეგმებს. ასევე მოწინავე მწველავები არიან ელენე ვერსკიანი, ნინო ვი[illegible]ლიანი და სხვები.

წელს ბეჩოს საშუალო სკოლადამთავრებულმა ექვსმა გოგონამ და სამმა ბიჭმა დაიწყეს მეცხოველეობის ფერმაში მუშაობა მწყემსებად [illegible] მწველავებად. მიუხედავად გამოუცდელობისა, ამ შრომატევად სამუშაოს კომკავშირელი ახალგაზრდა მწყემსები კარლო და ჯემალ კვიციანები, ჩოფა[illegible]ვეზდენი, მწველავი გოგონები ფოთი[illegible]ლა, ტასო, ნელი, ქეთო, ულიანა კვიციანები და ოლია კვანჭიანი თა[illegible] კარგად ართმევენ და თავიანთი კარგი მუშაობით ახალ შრომით ნობათს უმზადებენ კომკავშირის დაბადების 50 წლისთავს.

პარტიის მესტიის რაიკომის პირველ მდივანთან მათე გვიჩიანთან ერთად ვათვალიერებთ მეცხოველეობის ფერმებს, რომლებიც 4 ადგილას არის განლაგებული უშბის ძირას მდებარე მთის კალთებზე — ქართვანში, ცხეკვანში, თეთნაში და ტვებიშში. ფერმების უმრავლესობა კაპიტალურია, ზამთრისათვის შეუკეთებიათ, თივის ნაწილი ფარდულებში შეუზიდავთ, ნაწილსაც აბინავებენ.

[illegible] ხეო მოომამ მეტლეშული გახადა უშბელები.

სოფელში ბევრი ხანდაზმულია. მათ შორის 112 წლის ბათურულ ცალანი და 100 წელს მიღწეული ზაქარია კვიციანი იგონებენ წარსულ დუხჭირ ცხოვრებას.

ახლო მომავალში მაზერის რვაწლიანი სკოლა საშუალო სკოლად გადაკეთდება, განზრახულია იქვე საბავშვო ბაღის გახსნა, შიხრას ტურბაზის ფილიალის ტურბაზად გადაკეთება, ყველა კუთხის ელექტრიფიცირება, ყველგან სასმელი წყლის გამოყვანა და ჯინ მოთვლის. ამ გულად და კუნთმაგარ ვაჟკაცებს თავიანთი სოფლის კეთილმოწყობისათვის კიდევ რამდენი რამ აქვთ გასაკეთებელი.

დაღამებაზე დაღლილ-დაქანცულებმა დავტოვეთ სოფელი. ცად აზიდული, მუდამ მრისხანე უშბა გზას გვილოცავდა, ღამის ბინდბუნდშიც იგი ამაყად მოჩანდა.

გ. ნოდია,
„კომუნისტის" საკ. კორ.

სურათებზე: მარცხნივ — ბეჩოს კოლმეურნეობის თავმჯდომარე ილია ხორგუანი და მთავარი აგრონომი ელისაბედ კვიციანი ხეხილის ბაღში; მარჯვნივ — ტურბაზის ფილიალი უშბის ძირას.
ფოტო ო. ფუტკარაძისა.

სპორტი

საჭიროა გამარჯვება...

მოსკოვი, 20 სექტემბერი. (საკდესი). ორი წლის შემდეგ დღეს მოსკოვში კვლავ ჩამოვიდნენ ჩრდილოეთ ირლანდიის ფეხბურთელები, რათა ოთხშაბათს მსოფლიოს კი არა, ევროპის პირველობის შესარჩევ მატჩში შეხვდნენ სსრ კავშირის ნაკრებ გუნდს.

საკდესის კორესპონდენტის კითხვაზე „თქვენი პროგნოზი?", რომელიც შერემეტიევოს აეროპორტში მისცეს ჩრდილოეთირლანდიელთა ახალ მწვრთნელს ტერი ნეილს, მან განაცხადა: „მოსკოვში ჩამოვედით იმისათვის, რომ ვაჩვენოთ კარგი ფეხბურთი და ავიღოთ რევანში. ხელს გვაძლევს მხოლოდ გამარჯვება, რადგან მხოლოდ მაშინ შეგვიძლია განვაგრძოთ ბრძოლა მეოთხედფინალში გასვლისათვის. შეგახსენებთ, რომ დარჩენილ ორ შეხვედრას საბჭოთა და ესპანელ ფეხბურთელებთან ჩვენი ბიჭები შინ გამართავენ".

მოსკოვში პირველად ჩამოსულმა ჯორჯ ბესტმა კითხვაზე კატეგორიული პასუხი არ გასცა: „არ ვიცი, ვინ მოიგებს, — განაცხადა მან. — უკეთესია დაველოდოთ ხაფინალო სასტვენის ხმას".

საღამოს ჩრდილოეთ ირლანდიის ნაკრებმა წვრთნა გამართა სტადიონზე ლუჟნიკში.

მ. ტალი ჩვეულ როლში

ლენინგრადი. („კომუნისტის" კორ.). საკავშირო ჩემპიონატის მეხუთე ტურში მ. ტალმა შავებით სწრაფად იგდო ხელთ ინიციატივა ი. ნიკოლაევსკისთან. კიეველი ბევრს ეცადა, მაგრამ ვერ დააღწია თავი მარცხს. ეს მ. ტალის ზედიზედ მეორე გამარჯვებაა. ამრიგად, მას ახლა 5 თამაშიდან 3,5 ქულა აქვს და ერთპიროვნული ლიდერია.

მ. ტაიმანოვმა, რომელიც ა. კაპენგუტს ეთამაშებოდა, მეტოქეს პირველი დამარცხება აგემა. ეს, ამავე დროს, ლენინგრადელი გროსმაისტერის პირველი გამარჯვებაა. ა. კარპოვმა დაამარცხა კ. გრიგორიანი, მ. ცეიტლინმა — ლ. შამკოვიჩი. ყაიმზე შეთანხმდნენ ვ. სმისლოვი — ა. ლეინი (ეს მსოფლიოს ექს-ჩემპიონის მეხუთე ყაიმია ზედიზედ), ვ. სავონ — რ. ვაგანიანი, ვ. კარასიოვ — ლ. პოლუგაევსკი და ნ. კროგიუს — ვ. ტუკმაკოვი. დანარჩენი პარტიები (მათ რიცხვში ვ. გელერ — რ. ჯინჯიხაშვილისა) გადაიდო.

გაიმარჯვა კ. ლერნერმა

თუმცა თბილისის საჭადრაკო ფესტივალი ჯერ კიდევ არ დამთავრებულა, მაგრამ ვაჟთა ტურნირში უკვე გამოვლინდა გამარჯვებული — ოდესელი ოსტატი კ. ლერნერი, რომელმაც ბრწყინვალე შედეგს მიაღწია — მოიგო ათივე პარტია! მეორე ადგილის ბედი მხოლოდ უკანასკნელ მეთერთმეტე ტურში გადაწყდება. ახლა რვა-რვა ქულა აქვთ ოსტატებს ჯ. ბერაძეს (თბილისი), ჰ. კიარნერსა (ტალინი) და ოსტატობის კანდიდატ ა. გოროდენცევს (დუშანბე).

ი. დოლიძე

[illegible] პენსიონერი, სკკპ წევრი 1917 წლიდან ივანე მელიტონის-ძე დოლიძე.

ი. დოლიძე დაიბადა 1898 წელს, მახარაძის რაიონის სოფელ ჯუმათში, ღარიბი გლეხის ოჯახში. ჯერ კიდევ ახალგაზრდა ჩაება არალეგალურ რევოლუციურ მუშაობაში და აქტიურ მონაწილეობას იღებდა საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებისათვის ბრძოლაში.

საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების გამარჯვების შემდეგ ი. დოლიძე სწავლობდა მუშფაკში. შემდეგ კი დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი.

1937 წლამდე იგი მოღვაწეობდა პარტიულ და სამეურნეო სამუშაოებზე. 1937-1945 წლებში კი მუშაობდა მასწავლებლად საქართველოს სხვადასხვა რაიონში.

1945 წლიდან პენსიაზე გასვლამდე ი. დოლიძე მუშაობდა გამომცემლობა „განათლებაში" რედაქტორის თანამდებობაზე.

სიცოცხლის უკანასკნელ დღეებამდე აქტიურად მონაწილეობდა საზოგადოებრივ და პარტიულ მუშაობაში.

რევოლუციურ მოძრაობაში აქტიური მონაწილეობისათვის, საბჭოთა ხელისუფლების წინაშე დამსახურებისათვის ი. დოლიძე დაჯილდოებული იყო საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით, მედლებით.

თავმდაბალი, გულისხმიერი მუშაკის, უმწიკვლო ადამიანის ი. დოლიძის ხსოვნა დიდხანს დარჩება მისი ამხანაგების გულში.

ამხანაგების ჯგუფი.

დ. შანიძე ბრძოლას გამოეთიშა

პერუს დედაქალაქ ლიმაში გრძელდება მსოფლიოს პირველობა ძალოსნობაში. ასპარეზობის მესამე დღეს ფილარნავი დაეთმო ქვემსუბუქი წონის ათლეტებს. წარუმატებლობა პირველსავე ვარჯიშში განიცადა საბჭოთა სპორტსმენმა დიტო შანიძემ. მან ვერ დაძლია საწყისი წონა აჭიმვაში და გამოეთიშა შეჯიბრებას.

ჩემპიონი გახდა იაპონელი ძალოსანი იოსიუკი მიიაკე — 387,5 კგ. ვერცხლის მედალი მოიპოვა მიიაკეს თანამემამულემ კენკიჩი ანდომ — 382,5 კგ., ბრინჯაოსი — ბულგარელმა ნორაირ ნურიკიანმა — 377,5 კილოგრამი.

დ. შანიძის წარუმატებლობა, როგორც საკდესის მიმომხილველი ე. ელშოვი აღნიშნავს, სამწუხარო და ყურადსაღებია, მაგრამ რაც მართალია — მართალია, მსაჯობაც ამ მოძრაობის შეფასებისას ვერ გამოიყურებოდა მთლად ობიექტურად.

ცნობათა კუთხე

თბილისის ა. ს. პუშკინის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის რექტორატი

აცხადებს, რომ დაიწყო მსმენელების მიღება იმ პირთა მოსამზადებელ კურსებზე, რომლებსაც სურთ შესვლა ინსტიტუტის დღის, საღამოს და დაუსწრებელ განყოფილებებზე.

კურსებზე იწარმოებს ყველა იმ საგნის სწავლება, რომლებსაც ინსტიტუტში შემოსვლისას მისაღებ გამოცდებზე აბარებენ. კურსებზე ასწავლიან ინსტიტუტისა და საშუალო სკოლის მაღალკვალიფიციური მასწავლებლები. მეცადინეობა დაიწყება ა. წ. 4 ოქტომბერს და გაგრძელდება 1972 წლის 20 ივლისამდე.

კურსები სამეურნეო ანგარიშზეა.

დაწვრილებითი ცნობების მიღება შეიძლება ყოველდღე 10 საათიდან 20 საათამდე.

მისამართი: თბილისის 57-ე საშუალო სკოლა, ფალიაშვილის ქუჩა 42, ტელ. 22-31-23.

თბილისის ა. ს. პუშკინის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის რექტორატი

საღამოს და დაუსწრებელი განყოფილების სტუდენტთა საყურადღებოდ აცხადებს, რომ სახელმწიფო გამოცდები მოეწყობა 1-დან 30 ოქტომბრამდე.

განცხადებები სახელმწიფო გამოცდებზე დაშვების შესახებ მიიღება 27 სექტემბრამდე.

განცხადებასთან ერთად წარმოდგენილ უნდა იქნას ცნობა სამსახურიდან დახასიათება, შრომის წიგნაკის ამონაწერი და ჩათვლის წიგნაკი.

თბილისის № 26 ტექნიკური სასწავლებელი

აცხადებს მოსწავლეთა დამატებით მიღებას 1971-72 სასწავლო წლისათვის

სასწავლებელი ამზადებს 1. ფართო პროფილის მეტრომშენებლებს გვირაბგამყვანისა და გვირაბსამშენებლო მანქანა-დანადგარების მექანიკოსების სპეციალობით; 2. ხარატებს; 3. ელექტროზეინკლებს; 4. ზეინკალ-სანტექნიკოსებს; 5. ამწყობ ზეინკლებს; 6. ზეინკალ-შემკეთებლებს; 7. ელექტროშემდუღებლებს; 8. ელექტრომონტიორებს; 9. ხიდური ამწის მძღოლებს; 10. მხაზველებს (გოგონებს); 11. შამპანური ღვინოების და უალკოჰოლო სასმელების ჩამომსხმელ მეაპარატეებს (გოგონებს); 12. ავტომემკეთებელ ზეინკლებს; 13. შემღებავ-მღებავებს.

სასწავლებელში მიიღებიან ორივე სქესის 16-30 წლის ასაკის ახალგაზრდები, რომლებსაც დამთავრებული აქვთ საშუალო ან არასრული საშუალო სკოლა. სწავლების პერიოდში მოსწავლეებს მიეცემათ სტიპენდია და პრაქტიკის პერიოდში გამომუშავებული თანხის 33 პროცენტი, აგრეთვე სპეცტანსაცმელი. რაიონიდან ჩამოსული მოსწავლეები უზრუნველყოფილი იქნებიან ბინით.

საშუალო განათლების მქონე მოსწავლეები, რომლებიც სასწავლებელს დაამთავრებენ წარჩინებით, უმაღლეს სასწავლებელში ჩაირიცხებიან კონკურსგარეშე, დანარჩენები კი საერთო წესით. მოსწავლეებს სწავლების პერიოდი ეთვლებათ მუშაობის სტაჟად.

განცხადება ჩარიცხვის შესახებ შეტანილ უნდა იქნას მიმღები კომისიის მდივანთან შემდეგი საბუთების დართვით: 1. განცხადება, 2. ავტობიოგრაფია, 3. განათლების დამადასტურებელი საბუთი (დედანი), 4. დაბადების მოწმობა (დედანი), 5. პასპორტი და სამხედრო ბილეთი ან მისაწერი მოწმობა, 6. ოთხი ცალი ფოტოსურათი (ზომით 3X4).

განცხადებები მიიღება 30 სექტემბრამდე, სწავლა დაიწყება 1 ოქტომბერს. მისამართი: ქ. თბილისი, ავჭალის გზატკეცილი 35-ვ (ელმავალსამშენებლო ქარხნის მოპირდაპირე მხარეს). ტელეფონები: 66-40-33; 66-39-06; 66-83-71. ტრანსპორტი რკინიგზის სადგურიდან: ავტობუსი: 11, 31, 62 მეტრო დიდუბიდან, ტრამვაი 3, ავტობუსი 9, 57, 55, 63, 24.

შენიშვნა: სწავლის პერიოდში მოსწავლეები სარგებლობენ სამხედრო სამსახურში გაწვევის გადავადებით.

ქ. თბილისის № 60 ტექნიკური სასწავლებელი და სასწავლებლის ფილიალი

აცხადებს მოსწავლეთა დამატებით მიღებას 1971-72 სასწავლო წლისათვის ქართული და რუსული სექტორის შემდეგ სპეციალობებზე:

1. პლასტმასის მწნეხავები, 2. მტვიფრავები, 3. ელექტრომემონტაჟეები, 4. ხარატები, 5. მექანიკური სამუშაოთა ამწყობი ზეინკლები, 6. ავტომექანიკოსები, 7. მშენებლები, 8. მექანიკურ სამუშაოთა მიმღები კონტროლიორები.

სასწავლებელში მიიღებიან ვაჟები და ქალები საშუალო განათლებით 17-25 წლის ასაკამდე. სასწავლებელში ჩარიცხული მოსწავლეები მიიღებენ სტიპენდიას 23-36 მან; აგრეთვე საწარმოო პრაქტიკის პერიოდში გამომუშავებული ხელფასის 33 პროცენტს. მოსწავლეები, რომლებიც სასწავლებელს დაამთავრებენ თრიალზე, უმაღლესი სასწავლებლის დაუსწრებელ და საღამოს განყოფილებებზე ჩაირიცხებიან კონკურსგარეშე.

განცხადება შეტანილ უნდა იქნას დირექტორის სახელზე შემდეგი საბუთების თანდართვით: 1. საშუალო სკოლის დამთავრების ატესტატი (დედანი), 2. დაბადების მოწმობა (დედანი), 4. ცნობა საცხოვრებელი ადგილიდან, 4. ფოტოსურათი (3X4) 6 ცალი, 5. პასპორტი და სამხედრო ბილეთი ან მიწერის ბარათი (წარმოდგენილ უნდა იქნას პირადად).

სასწავლებლის მისამართი: აკ. წერეთლის პრ. 139; ფილიალის მისამართი — აკ. წერეთლის პრ. 116. ტრამვაი: № 1, 3, 10, ავტობუსი: № 1, 43, 46, მეტრო: სადგური „დიდუბე".

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგების მთავარი სამმართველო

აცხადებს საქართველოს სსრ ყველა საწარმოს, მშენებლობის და ორგანიზაციის ხელმძღვანელთა საყურადღებოდ, რომ

„საქლითონმომარაგება-გასაღების" „საქელექტრომომარაგება-გასაღების", „საქტყექალაღმომარაგება-გასაღების", „საქსამშენმასალათა მომარაგება-გასაღების", „საქქიმმომარაგება-გასაღების", „საქმანქანათმომარაგება-გასაღების", „ფერადი ლითონების მომარაგება-გასაღების", და „შინაგანი რესურსების მობილიზაციის", „საქნაირმომარაგება-გასაღების". ქუთაისის სარაიონთაშორისო კანტორის, აჭარისა და აფხაზეთის სარაიონთაშორისო ბაზებში, საწყობებსა და წვრილ საბითუმო ვაჭრობის მაღაზიებში მიმდინარე წლის 1 ოქტომბრიდან ეწყობა სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობათა და დანადგარ-მოწყობილობათა ინვენტარიზაცია. რის გამო აღნიშნულ ორგანიზაციებში დროებით, ინვენტარიზაციის პერიოდში, შეწყვეტილ იქნება სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობათა ყოველგვარი გაცემა.

ვთხოვთ ფონდის მფლობელებს საწარმოთა და მშენებლობათა შეუფერხებელი მუშაობის უზრუნველყოფად 1971 წლის 1 ოქტომბრამდე მიიღონ ზემოაღნიშნული ბაზებიდან და საწყობებიდან თავიანთი წლიური ფონდების ანგარიშში აუცილებელი რაოდენობით საჭირო მასალები, მოწყობილობა და საკომპლექტაციო ნაწარმი.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგების მთავარი სამმართველო.

დისერტაციის დაცვა

საქართველოს კპ ცკ-თან არსებული პარტიის ისტორიის ინსტიტუტი — სკკპ ცკ-თან არსებული მარქსიზმ-ლენინიზმის ინსტიტუტის ფილიალი

(რუსთაველის პროსპექტი 29, III სართული, სააქტო დარბაზი)

1971 წლის 7 ოქტომბერს დღის 12 საათზე ინსტიტუტის სამეცნიერო საბჭოს საჯარო სხდომაზე ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად კობა მელქისედეკის-ძე ივანიძე დაიცავს დისერტაციას თემაზე: „რკპ(ბ) კავკასიის სამხარეო კომიტეტის შექმნა და მოღვაწეობა (1917 წ. ოქტომბერი—1920 წ. მაისი)".

დისერტაციის გაცნობა შეიძლება ინსტიტუტის ბიბლიოთეკაში.

თბილისის შრომის წითელი დროშის ორდენოსანი სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორატი

აცხადებს, რომ დაიწყო მსმენელთა მიღება მოსამზადებელ კურსებზე იმ პირთათვის, რომლებსაც სურთ შესვლა უნივერსიტეტის დღის, საღამოს და დაუსწრებელ განყოფილებებზე.

კურსებზე ასწავლიან ინსტიტუტისა და საშუალო სკოლების კვალიფიციური მასწავლებლები.

კურსების ფიზიკა-მათემატიკისა და სხვა ჯგუფებში ისწავლება ის საგნებიც, რომლებსაც შემსვლელები აბარებენ სხვა ინსტიტუტებში.

კურსები სამეურნეო ანგარიშზეა. დაწვრილებითი ცნობების მიღება შეიძლება ყოველდღე დღის 12-დან 19 საათამდე.

მისამართი: პირველი მაისის რაიონი, ნიხოშვილის ქ. № 39, მე-20 საშუალო სკოლა. ტელ. № 95-19-48.

რა ვნახოთ, რა მოვისმინოთ

ტელევიზია

22 სექტემბერი

პირველი პროგრამით

11.05 — ახალი ამბები (გადმოცემა მოსკოვიდან), 11.15 — კონცერტი მოსწავლეთათვის (გადმოცემა მოსკოვიდან), 11.40 — მოკლემეტრაჟიანი მხატვრული ფილმი „ღამის სტუმარი", 12.30 — მხატვრული ფილმი „უკანდასახევი გზა მოჭრილია" (II სერია), 17.55 — ახალი ამბები, 18.00 — განცხადებები, 18.05 — ბავშვებისათვის. „მუსიკის საათი", 18.50 — „კანონი და კანონიერება", 19.10 — „მუსიკალური კალენდარი", 19.55 — „მშობელთა ტელეუნივერსიტეტი", 20.15 — „მოამბე" — საინფორმაციო პროგრამა, 20.30 — ევროპის ჩემპიონატი ფეხბურთში: სსრკ-ჩრდილოეთ ირლანდია (გადმოცემა მოსკოვიდან). შესვენების დროს — „მოამბე", 22.15 — „ვრემია" — საინფორმაციო პროგრამა (გადმოცემა მოსკოვიდან), 22.45 — საქართველოს ფერადი ტელევიზია. ფილმი-ბალეტი „ქალიშვილი და ხულიგანი" (განმეორებით).

მეორე პროგრამით

18.15 — სკოლების დასახმარებლად: მათემატიკა — სიმრავლეთა ალგებრის ელემენტები და მისი გამოყენება მათემატიკის შესწავლაში, 19.15 — სტუდენტთა დასახმარებლად: ლექცია ხაზვაში, 20.20 — ტექნიკუმის მოსწავლეთა დასახმარებლად: ლექცია ტექნიკურ მექანიკაში, 21.25 — მხატვრული კითხვა „ევგენი ონეგინი", 22.00 — სატელევიზიო დადგმა „მოთამაშე".

23 სექტემბერი

პირველი პროგრამით

11.05 — ახალი ამბები (გადმოცემა მოსკოვიდან), 11.15 — დოკუმენტური ფილმი — „ფრონტიდან ფრონტზე", 12.05 — „მუსიკალური კალენდარი" (ჩანაწერი), 12.50 — მხატვრული ფილმი „იყო საღამოც და იყო დილაც", 18.05 — ახალი ამბები, 18.10 — განცხადებები, 18.15 — ბავშვებისათვის. მხატვრული ფილმი „ხერიოჟა", 19.30 — „კანონიერების სადარაჯოზე", 19.55 — „მოამბე" — საინფორმაციო პროგრამა, 20.20 — „პოეტი სტუდიაში" — ჯანსუღ ჩარკვიანი, 20.50 — სატელევიზიო მრავალსერიიანი მხატვრული ფილმი „ალბატროსის" უკანასკნელი რეისი" (III სერია), 22.00 — სკკპ XXIV ყრილობის საპასუხოდ — „დაუმარცხებელი შეჯიბრება", 22.15 — საქართველოს ფერადი ტელევიზია. „ბუნების კარი", 22.55 — კონცერტი, 23.25 — „ვრემია" — საინფორმაციო პროგრამა (ჩანაწერი).

მეორე პროგრამით

18.15 — სკოლების დასახმარებლად: დეკორატიული ხატვა, 19.15 — სკოლების დასახმარებლად: „შრომითი სწავლება" — „სასწავლო-საპროექციო აპარატურა", 20.15 — სტუდენტთა დასახმარებლად: ლექცია პოლიტეკონომიაში, 21.20 — სატელევიზიო ფილმი, 22.15 — მხატვრული ფილმი „ლებედევი ლებედევის წინააღმდეგ".

თეატრები

22 სექტემბერი

ზ. ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიური — გორდა (33-ე აბონ. მე-7 წარმოდგენა); მარჯანიშვილის სახელობის სახელმწიფო აკადემიური — ნუ გეშინია, დედა; ვახო აბაშიძის სახელობის მუსიკალური კომედიის — კურკას ქორწილი.

რედაქტორი
დ. მძევლიშვილი.

„კომუნისტი"
380008 თბილისი-8, ლენინის 14, რედაქტორის მოადგილეების — 99-93-03, 99-03-09, პ/მგ მდივნის — 99-72-80, ხამდივნოს — 99-66-10 განყოფილებებისა: პარტიული — 99-37-61, პროპაგანდის — 93-22-93, მრეწველობის — 93-20-34, სოფლის მეურნეობის — 93-52-46, საბჭოთა მშენებლობის — 93-18-70, მეცნიერების, უმაღლესი სასწავლებლებისა და სკოლების — 93-27-58, ლიტერატურისა და ხელოვნების — 93-55-01, ინფორმაციის — 93-16-90, უცხოეთის — 99-60-21, წერილების — 99-73-24, ილუსტრაციის — 93-28-54.
ჩვენი მისამართი და ტელეფონები
КОМУНИСТИ ИНДЕКС 66443 უე 04862
საქ. კპ ცკ-ის გამომცემლობის სტამბა, 380008 თბილისი-8, ლენინის ქ. 14.